

შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისი“

ფინანსური ანგარიშგება

*2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისთვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად*

შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისი“

ფინანსური ანგარიშგება

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისთვის

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური ანგარიშგება

სრული შემოსავლის ანგარიშგება.....	3
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	4
კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგება	5
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება	6
ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები.....	7-41

დამოუკიდებელი აუდიტორების დასკვნა

შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისის“ მმართველობას და პარტნიორებს

მოსაზრება

ჩვენ ჩავატარეთ შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისის“ (შემდგომში „კომპანია“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან და ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, გარდა ნაწილში „პირობითი მოსაზრების საფუძველი“ აღწერილი საკითხის შესაძლო შედეგებისა, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

პირობითი მოსაზრების საფუძველი

ჩვენ ვერ მივიღეთ პირდაპირი დასტური ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ასახული 343,426,606 ლარის ოდენობის სესხებზე. შედეგად, ჩვენ ვერ განვსაზღვრავთ, საჭირო იყო თუ არა რაიმე სახის კორექტირება აღრიცხულ ან აღურიცხავ სესხებთან, ასევე სხვა დაკავშირებულ ელემენტებთან მიმართებაში, რომლებიც შესულია სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგებაში და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში, ამ თარიღში დასრულებული წლისთვის.

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ კომპანიისგან დამოუკიდებლები ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. მიგვაჩნია, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი პირობითი მოსაზრების გამოთქმისთვის საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა

გვინდა ყურადღება გავამახვილოთ თანდართული ფინანსური ანგარიშგების მე-2 შენიშვნაზე, რომლის მიხედვითაც კომპანიის მიმდინარე ვალდებულებებმა 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 477,202,883 ლარით გადააჭარბა მის მიმდინარე აქტივებს, ხოლო მისი სავაჭრო ვალდებულებების მნიშვნელოვანი ნაწილი ვადაგადაცილებული იყო. ეს მოვლენები ან პირობები, მე-2 შენიშვნაში აღწერილ სხვა საკითხებთან ერთად, მიანიშნებს არსებით განუსაზღვრელობაზე, რამაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ეჭვი გამოიწვიოს იმასთან დაკავშირებით, შესწევს თუ არა კომპანიას უნარი, გააგრძელოს საქმიანობა როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ. ჩვენი მოსაზრება ამ საკითხთან მიმართებაში მოდიფიცირებული არ არის.

კომპანიის წლიურ ანგარიშში ასახული სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს წლიურ ანგარიშში ასახულ ინფორმაციას, გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. წლიური ანგარიში ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არც ახლა და არც მომავალში გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით.

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა წავიკითხოთ ზემოაღნიშნული სხვა ინფორმაცია, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განვიხილოთ, არის თუ არა ის არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან თავისუფალი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა კომპანიას უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას (ასეთის არსებობის შემთხვევაში). უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებენ მომხმარებლების მიერ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით, აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ჩვენ ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტის შესაბამის შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტურობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ ვაფასებთ, რამდენად მართებულია ხელმძღვანელობის მიერ აღრიცხვისთვის ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან მიმართებაში, შეძლებს თუ არა კომპანია გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს კომპანიის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.

- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურას და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება შესაბამის ოპერაციებსა და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფილ იქნას სამართლიან წარდგენას.

სხვა საკითხებთან ერთად, პარტნიორებს ვატყობინებთ აუდიტის მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2019 წლის 28 ივნისი

**Building a better
working world**

- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურას და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება შესაბამის ოპერაციებსა და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფილ იქნას სამართლიან წარდგენას.

სხვა საკითხებთან ერთად, პარტნიორებს ვატყობინებთ აუდიტის მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2019 წლის 28 ივნისი

შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისი“

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისთვის

	შენიშვნა	2018 ლარი	2017 ლარი
შემოსავალი	6	283,881,038	285,930,339
გაყიდული საქონლის თვითღირებულება	7	(258,291,387)	(271,518,768)
საერთო მოგება		25,589,651	14,411,571
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	8	(13,024,758)	(12,917,461)
დანახარჯები რეალიზაციასა და დისტრიბუციაზე	9	(6,480,910)	(5,868,781)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული მოგება/(ზარალი)		6,083,983	(4,374,671)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი	10	275,068	353,314
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	10	(5,797,592)	(4,680,289)
კურსთაშორისი სხვაობიდან მიღებული წმინდა (ზარალი)/შემოსულობა		(11,479,765)	7,043,585
სხვა არასაოპერაციო შემოსავალი	11	4,162,375	685,419
სხვა არასაოპერაციო ხარჯები	11	(11,170,789)	(10,835,782)
ზარალი გადასახადით დაბეგრამდე		(17,926,720)	(11,808,424)
მოგების გადასახადი		-	-
წლის ზარალი		(17,926,720)	(11,808,424)
წლის სხვა სრული შემოსავალი/(ზარალი)		-	-
წლის მთლიანი სრული ზარალი		(17,926,720)	(11,808,424)

შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისის“ სახელით ხელმოწერილი და გამოსაცემად ნებადართულია 2019 წლის 28 ივნისს შემდეგი პირების მიერ:

სპეციალური მმართველი

გიგლა თამაზაშვილი

ფინანსური დირექტორი

ბექან გურგენიძე

7-41 გვერდებზე მოცემული შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს.

შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისი“

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისთვის

	შენიშვნა	2018 ლარი	2017 ლარი
შემოსავალი	6	283,881,038	285,930,339
გაყიდული საქონლის თვითღირებულება	7	(258,291,387)	(271,518,768)
საერთო მოგება		25,589,651	14,411,571
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	8	(13,024,758)	(12,917,461)
დანახარჯები რეალიზაციასა და დისტრიბუციაზე	9	(6,480,910)	(5,868,781)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული მოგება/(ზარალი)		6,083,983	(4,374,671)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი	10	275,068	353,314
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	10	(5,797,592)	(4,680,289)
კურსთაშორისი სხვაობიდან მიღებული წმინდა (ზარალი)/შემოსულობა		(11,479,765)	7,043,585
სხვა არასაოპერაციო შემოსავალი	11	4,162,375	685,419
სხვა არასაოპერაციო ხარჯები	11	(11,170,789)	(10,835,782)
ზარალი გადასახადით დაბეგვრამდე მოგების გადასახადი		(17,926,720)	(11,808,424)
წლის ზარალი		(17,926,720)	(11,808,424)
წლის სხვა სრული შემოსავალი/(ზარალი)		-	-
წლის მთლიანი სრული ზარალი		(17,926,720)	(11,808,424)

შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისის“ სახელით ხელმოწერილი და გამოსაცემად ნებადართულია 2019 წლის 28 ივნისს შემდეგი პირების მიერ:

სპეციალური მმართველი

გიორგი თამაზაშვილი

ფინანსური დირექტორი

ბექა გურგენიძე

შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისი“
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

	შენიშვნა	2018 ლარი	2017 ლარი
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	12	84,889,368	77,020,130
არამატერიალური აქტივები		45,013	50,332
სულ გრძელვადიანი აქტივები		84,934,381	77,070,462
მიმდინარე აქტივები			
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	13	1,221,579	1,189,572
სავაჭრო დებიტორული დავალიანება	14	52,568,873	47,102,290
წინასწარ გადახდილი გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა		–	206,067
გადახდილი ავანსები		248,266	152,132
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	16	634,508	3,960,513
სულ მიმდინარე აქტივები		54,673,226	52,610,574
სულ აქტივები		139,607,607	129,681,036
კაპიტალი და ვალდებულებები			
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	17.1	200	200
დამატებით შეტანილი კაპიტალი	17.2	2,918,889	2,918,889
აკუმულირებული ზარალი		(395,187,591)	(377,260,871)
სულ კაპიტალი		(392,268,502)	(374,341,782)
მიმდინარე ვალდებულებები			
სავაჭრო კრედიტორული დავალიანება	19	160,916,270	150,694,056
სესხები	18	360,703,737	343,426,606
სხვა დავალიანება		1,756,836	3,345,157
საგადასახადო დავალიანება, მოგების გადასახადის გარდა	15	238,941	–
სახელშეკრულებო ვალდებულებები	6	7,584,786	4,793,175
ანარიცხები	20	675,539	1,763,824
სულ მიმდინარე ვალდებულებები		531,876,109	504,022,818
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		139,607,607	129,681,036

7-41 გვერდებზე მოცემული შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს.

შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისი“

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისთვის

	საწესდებო კაპიტალი	დამატებით შეტანილი კაპიტალი	აკუმულირებული ზარალი	სულ საკუთარი კაპიტალი
	ლარი	ლარი	ლარი	ლარი
ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბერს	200	2,918,889	(365,452,447)	(362,533,358)
წლის მთლიანი სრული ზარალი	–	–	(11,808,424)	(11,808,424)
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბერს	200	2,918,889	(377,260,871)	(374,341,782)
წლის მთლიანი სრული ზარალი	–	–	(17,926,720)	(17,926,720)
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	200	2,918,889	(395,187,591)	(392,268,502)

7-41 გვერდებზე მოცემული შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს.

შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისი“

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისთვის

	შენიშვნა	2018 ლარი	2017 ლარი
საოპერაციო საქმიანობა			
ზარალი გადასახადით დაბეგვრამდე		(17,926,720)	(11,808,424)
არაფულადი კორექტირებები დაბეგვრამდე ზარალის წმინდა			
ფულად ნაკადებთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით:			
ძირითადი საშუალებების (გაუფასურების			
შებრუნება)/გაუფასურება	12	(118,864)	65,720
ძირითადი საშუალებების ცვეთა	12	5,320,437	4,619,077
არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია		36,319	14,068
ძირითადი საშუალებების გასვლასთან დაკავშირებული			
დანაკარგები		50,414	122,027
მომძიებლობა ანარიცხებში	20	(1,088,285)	81,191
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხის შემოღებები	14	(265,773)	(91,866)
სავაჭრო დებიტორული დავალიანების ჩამოწერა	8	–	612,846
საკურსო სხვაობიდან მიღებული ზარალი/(შემოსულობა)			
ფინანსურ საქმიანობაში		11,479,765	(6,991,063)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი	10	(275,068)	(353,314)
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	10	5,797,592	4,680,289
საბრუნავი კაპიტალის ცვლილებები:			
ცვლილება სასაქონლო-მატერიალურ მარაგებში		107,523	90,581
მომძიებლობა გადასახადებში, მოგების გადასახადის			
გათვალისწინების გარეშე		445,008	(858,649)
ცვლილება სავაჭრო დებიტორულ დავალიანებაში		(5,200,810)	4,648,676
ცვლილება გადახდილ ავანსებში		(96,134)	431,914
ცვლილება სავაჭრო კრედიტორულ დავალიანებაში		9,708,504	13,651,898
ცვლილებები სხვა კრედიტორულ დავალიანებაში		(1,588,321)	377,213
სახელშეკრულებო ვალდებულებების ცვლილება		2,791,611	1,337,884
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი		9,177,198	10,630,068
ნაკადები			
საინვესტიციო საქმიანობა			
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(12,747,045)	(11,735,003)
არამატერიალური აქტივების შეძენა		(31,000)	(19,215)
მიღებული პროცენტი		275,068	353,314
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი		(12,502,977)	(11,400,904)
ნაკადები		(3,325,779)	(770,836)
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა კლება		(3,325,779)	(770,836)
წმინდა საკურსო სხვაობა ფულად სახსრებსა და მათ			
ეკვივალენტებზე		(226)	(1,946)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 1 იანვარს	16	3,960,513	4,733,295
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 31 დეკემბერს	16	634,508	3,960,513

მნიშვნელოვანი არაფულადი ოპერაციები:

- გადავადების პირობით შესყიდული ძირითადი საშუალებები შეადგენდა 513,710 ლარს.
- 2018 წლის განმავლობაში სასაქონლო-მატერიალურ მარაგებში გადატანილი დემონტირებული ძირითადი საშუალებების ნაწილი 139,530 ლარს (2017 წ.: 42,887) გაუტოლდა.

7-41 გვერდებზე მოცემული შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს.

შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ინფორმაცია კომპანიის შესახებ

შპს „ყაზტრანსგაზ თბილისი“ (შემდგომში „კომპანია“) არის საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად დაფუძნებული და მოქმედი იურიდიული პირი. კომპანიის იურიდიული მისამართია დელისის მე-3 შესახვევი #22, თბილისი, საქართველო. კომპანიის ფაქტობრივი მისამართია საქართველო, თბილისი, მიცკევიჩის ქ. 18ა.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის („სემეკი“) მიერ გაცემული ლიცენზიის წყალობით კომპანია საქართველოს ტერიტორიაზე ბუნებრივ მონოპოლიას წარმოადგენს. ლიცენზიის პირობების მიხედვით კომპანიამ აბონენტებისთვის ბუნებრივი აირის უწყვეტი მიწოდება უნდა უზრუნველყოს. კომპანიის გასაყიდი ტარიფები ფიზიკური პირებისთვის და სოციალური სექტორის სხვა მომხმარებლებისთვის უნდა დარეგულირდეს სემეკის მიერ.

2018 წლის ოქტომბრამდე კომპანიის სამართლებრივი მფლობელი იყო სს „ყაზტრანსგაზი“ („ყოფილი მშობელი კომპანია“), რომელსაც აკონტროლებს ყაზახეთის რესპუბლიკის მთავრობა სს „სამრუკის ეროვნული კეთილდღეობის ფონდის“ მეშვეობით.

2018 წლის 4 ოქტომბერს, კომპანიის აქციების 100% შეიძინა შეზღუდული პასუხისმგებლობის კომპანიამ „ვოლთბეი“ (შემდგომში „მშობელი კომპანია“), რომელიც მარშალის კუნძულებზე დაფუძნდა 2016 წლის 30 აგვისტოს. კომპანიის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარეა საქართველოს მოქალაქე ბატონი ხვიჩა მაქაცარია.

2009 წლის 16 მარტს ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს მიერ გაცემული გადაწყვეტილების (N3/52-2009) საფუძველზე, 2017 და 2018 წლების ჩათვლით კომპანიას მართავდა სპეციალური მმართველი. როგორც სემეკი ამტკიცებდა სასამართლოში შეტანილ სარჩელში, აბონენტებისთვის ბუნებრივი აირის უწყვეტი მიწოდება შეიძლებოდა ვეღარ უზრუნველყოფილიყო საქართველოს სახელმწიფო ნავთობკომპანიის - საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის მიმართ შესყიდულ ბუნებრივ აირზე დიდძალი ვადაგადაცილებული დავალიანების დაგროვების გამო. ამ თარიღის მდგომარეობით, ვალდებულება საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის მიმართ შეადგენდა 79,632,983 ლარს, რომელიც 2010 წლის 14 ივლისს გადაეწერა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს. ფინანსთა სამინისტროს მიმართ ვადაგადაცილებულ დავალიანებას ყოველდღიურად 0.05%-ის ოდენობით საურავი ერიცხება (მე-19 შენიშვნა).

ფინანსური სიძნელების გარდა, არსებობდა იმის რისკიც, რომ კომპანია ვერ შეძლებდა განაწილების ლიცენზიის პირობების შესრულებას. საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის საჩივრის წერილის თანახმად, სემეკმა სასამართლოს მიმართა კომპანიაში სპეციალური მმართველის დანიშვნის მოთხოვნით, რომ უზრუნველყოფილიყო ლიცენზიის პირობების უწყვეტად დაკმაყოფილება. სპეციალური მმართველის უმთავრესი ამოცანა იყო შესყიდული ბუნებრივი აირისთვის დარიცხული დავალიანების დაფარვა და კომპანიის აბონენტებისთვის ბუნებრივი აირის უწყვეტი და უსაფრთხო მიწოდების უზრუნველყოფა. სპეციალური მმართველი თავდაპირველად ერთი წლის ვადით დაინიშნა. ეს ვადა შემდეგ რამდენჯერმე გახანგრძლივდა სემეკის მოთხოვნით და დამტკიცდა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილებით.

ყოფილი მშობელი კომპანია არ დაეთანხმა სემეკის და ქართული სასამართლოების მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებას და მან საერთაშორისო საარბიტრაჟო სასამართლოში წამოიწყო საარბიტრაჟო საქმე საქართველოს მთავრობის წინააღმდეგ.

შპს „კაზტრანსგაზ-თბილისი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

1. ინფორმაცია კომპანიის შესახებ (გაგრძელება)

2018 წლის აგვისტოში საქართველოს მთავრობამ მიიღო გადაწყვეტილებები #1707 და #1738, ახალი ინვესტორის მიერ კომპანიის შესყიდვისთვის საჭირო პირობების შექმნის და ყოფილ მშობელ კომპანიასა და საქართველოს მთავრობას შორის საარბიტრაჟო დავის მოგვარების მიზნით. გადაწყვეტილებების ძირითადი პირობები შესაძლოა შემდეგი სახით შეჯამდეს:

- ▶ შპს „ვოლთბეი“ ყოფილი მშობელი კომპანიისგან შეიძენს კომპანიის 100%-იან წილს;
- ▶ კომპანიის ყველა ვალდებულება ყოფილი მშობელი კომპანიის და მასთან დაკავშირებული მხარეების მიმართ ნაპატიები იქნება (მიუხედავად იმისა, ვისზე გადავა ეს ვალდებულებები მომავალში);
- ▶ საარბიტრაჟო საქმე ყოფილ მშობელ კომპანიასა და მთავრობას შორის მშვიდობიანად მოგვარდა;
- ▶ საქართველოს მთავრობა კისრულობს ვალდებულებას კომპანიას აპატიოს ფინანსთა სამინისტროს მიმართ არსებული ვალდებულებები;
- ▶ და კომპანიას აუნაზღაუროს ზემოთ ხსენებული ვალდებულებების პატივით გამოწვეული ნებისმიერი საგადასახადო შედეგი.

2018 წლის 13 სექტემბერს, საქართველოს მთავრობამ და ყოფილმა მშობელმა კომპანიამ გააფორმეს საარბიტრაჟო ხელშეკრულება კომპანიასთან დაკავშირებული დავის მშვიდობიანად მოსაგვარებლად. ყოფილმა მშობელმა კომპანიამ გაყიდა მისი წილი კომპანიაში და კომპანიის მიმართ არსებული მისი ყველა ასანაზღაურებელი ვალდებულება 40 მილიონი აშშ დოლარის (დაახლოებით 107,064,000 ლარი) ოდენობით შპს „ვოლთბეის“ გადასცა.

2019 წლის 30 აპრილს, ქუთაისის სასამართლომ შეწყვიტა სპეციალური მართვის რეჟიმი.

2. ფუნქციონირებადი საწარმო

2019 წლის 30 აპრილს კომპანიას გადაემისამართა სემეკის მიერ ფინანსთა სამინისტროსგან მიღებული წერილი (იმავე დღით დათარიღებული), რომელიც იძლეოდა ინფორმაციას იმის შესახებ, რომ გადაწყვეტილებების #1738 და #17017 საფუძველზე კომპანიას ეპატია ფინანსთა სამინისტროს მიმართ არსებული დაუფარავი ვალდებულება. ამასთან, ყოფილ მშობელ კომპანიასთან საარბიტრაჟო საქმის მშვიდობიანი მოგვარების შედეგად, ბრძანების #1707 საფუძველზე, კომპანიას ეპატია ვადაგადაცილებული ვალდებულება ყოფილი მშობელი კომპანიისა და მისი შვილობილი კომპანიების მიმართ.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება ჯერ არ დამტკიცებულა მშობელი კომპანიის მიერ აქციონერთა კრებაზე. პარტნიორთა კრებას შეუძლია ფინანსურ ანგარიშგებაში ცვლილებების შეტანა გამოშვების შემდეგ.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის მიმდინარე ვალდებულებებმა 477,202,883 ლარით გადააჭარბა მის მიმდინარე აქტივებს, მისი სავაჭრო კრედიტორული დავალიანება მთლიანი ღირებულებით 461,027,737 ლარი ვადაგადაცილებულია, მისი საქმიანობებიდან წარმოქმნილი ფულადი ნაკადები არ შეესაბამება კაპიტალური დანახარჯების თვითღირებულების დაფინანსებას, რაც საჭიროა კომპანიის ქსელის შენარჩუნებისა და გაფართოებისთვის.

2. ფუნქციონირებადი საწარმო (გაგრძელება)

კომპანიის ფლობასთან დაკავშირებით პირველ შენიშვნაში განხილული სირთულეების გამო, კომპანიამ ვერ შესძლო წარსულში მისი ოპერაციების სათანადოდ მართვა. მან ვერ შესძლო კაპიტალის მოზიდვა სესხის ან საკუთარი კაპიტალის ფორმით, გონივრული საინვესტიციო პროგრამის გატარება და, შესაბამისად, სემეკთან ტარიფებთან დაკავშირებულ განხილვებში ჩართვა. შედეგად, კომპანიის საოპერაციო შედეგები გაუარესდა და კომპანიამ ვერ შესძლო მისი ოპერაციებიდან ფულადი სახსრების დადებითი ნამეტის გენერირება. დადებითი ფულადი ნაკადები 2017 და 2018 წლებში განხორციელებული ოპერაციებიდან თითქმის მთლიანად უკავშირდება სავაჭრო კრედიტორული დავალიანების ზრდას ბუნებრივი აირის მიწოდებაზე და კომპანიის უნარს, ის ვადაგადაცილებულად შეინარჩუნოს. ეს ნამეტი გამოყენებულ იქნა მინიმალური კაპიტალური პროგრამის დასაფინანსებლად, რაც ჩვეულებრივ საკმარისია ქსელის სავალდებულო გაფართოების და ლიცენზირებულ ტერიტორიაზე ახალი კლიენტების მიერთების დასაფინანსებლად. საოპერაციო ფულადი ნაკადების დეფიციტი წარმოადგენს მნიშვნელოვან ლიკვიდურობის და საოპერაციო რისკს კომპანიისთვის, რაც იწვევს მნიშვნელოვან გაურკვევლობას და ეჭვქვეშ აყენებს მის უნარს, გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, რის გამოც კომპანიამ შეიძლება ვერ შეძლოს აქტივების რეალიზაცია და ვალდებულებების დაფარვა ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში.

იმის შესაფასებლად, ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისთვის საქმიანობის უწყვეტობის დაშვება ზემოხსენებული გარემოებების ფონზე კვლავაც შეიძლებოდა თუ არა, სპეციალურმა მმართველობამ შემდეგი ნაბიჯები გადადგა:

- ▶ პირველ შენიშვნაში განხილული საარბიტრაჟო განხილვის მშვიდობიანად მოგვარების შედეგების საფუძველზე, კომპანია მოელის ფინანსთა სამინისტროს მიმართ არსებული მისი ვალდებულებების (მე-19 შენიშვნა) და ყოფილი მშობელი კომპანიის და მასთან დაკავშირებული საწარმოების მიმართ მართებული დავალიანებების (მე-18 შენიშვნა) ჩამოწერას, პატიების შედეგად, მას შემდეგ, რაც კომპანია მიიღებს საჭირო და სათანადო სამართლებრივ დოკუმენტაციას ამ საკითხის შესახებ, რაც 2019 წლის პირველ ნახევარშია მოსალოდნელი.
- ▶ ზემოთ მოცემულ პარაგრაფში აღწერილი ვალდებულებების გაუთვალისწინებლად, 2018 წლის 31 დეკემბერს კომპანიის მიმდინარე ვალდებულებები 16,175,146 ლარით აჭარბებდა მის მიმდინარე აქტივებს, რაც სრულად უკავშირდება ვადაგადაცილებულ კრედიტორულ დავალიანებას გაზის ნასყიდობაზე. ბუნებრივი აირის მოხმარების ციკლურობიდან გამომდინარე, კომპანიამ შესძლო მისი მომწოდებლების წინაშე ვადაგადაცილებული კრედიტორული დავალიანების დაფარვა 2019 წლის აპრილის ბოლოსთვის და წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების მდგომარეობით, მას არ გააჩნია ვადაგადაცილებული დაუფარავი ვალდებულება.
- ▶ კომერციული მომხმარებლების ტარიფი 2019 წლის თებერვლიდან 6,8%-ით გაიზარდა.
- ▶ 2019 წლის აპრილის შემდეგ კომერციული გაზის შესყიდვის ფასი შემცირდა, ათას კუბურ მეტრზე 10 აშშ დოლარით.
- ▶ სემეკის მიერ კომუნალურ სექტორთან მიმართებაში განხორციელებული ღონისძიებების გამო, დაშვებული ტექნიკური დანაკარგის განაკვეთები თანდათანობით შემცირდა ბაზრის ყველა მონაწილისთვის. კომპანიისთვის ნებადართული ტექნიკური დანაკარგი 6,64%-მდე შემცირდა 2019 წელს, 2018 წელს დაშვებულ 9,04%-თან შედარებით. 2018 წელს კომპანიის ფაქტიურმა დანაკარგმა 8,26% შეადგინა. ამ საკითხის მოგვარების მიზნით, ხელმძღვანელობა ოპერაციების გაუმჯობესებების განხორციელების, ასევე კაპიტალური ინვესტიციის პროექტის დაგეგმვის პროცესში იმყოფება და მოელის, რომ დანაკარგის განაკვეთი 2019 წელს 7%-მდე შემცირდება.

2. ფუნქციონირებადი საწარმო (გაგრძელება)

- ▶ ბუნებრივი აირის მოხმარების ციკლურობიდან, კაპიტალური დანახარჯების საჭიროებიდან და ახალი ხელმძღვანელობის მიერ საოპერაციო გაუმჯობესების ღონისძიებების დანერგვისას განცდილი სირთულეებიდან გამომდინარე, ხელმძღვანელობა მოელის, რომ კომპანიას 2019 წლის მეორე ნაწილში დასჭირდება დამატებითი ფინანსური რესურსების მოძიება. ხელმძღვანელობა მოელის, რომ ის შესძლებს ამ საჭიროებების დაფინანსებას მიმწოდებლის კრედიტის, პარტნიორის თანხების და საბანკო საკრედიტო ხაზების გამოყენებით, რაც ხელმისაწვდომი გახდება კომპანიის ბალანსზე არსებითი გაუმჯობესებების განხორციელების შემდეგ. ამის პარალელურად, ხელმძღვანელობა ამუშავებს მეტად სრულყოფილ ბიზნეს გეგმას, რომელიც უფრო ხანგრძლივ პერიოდს მოიცავს.

კომპანიის კონტროლს არ ექვემდებარება მრავალი რისკი და გაურკვევლობა, რის გამოც შედეგები შეიძლება განსხვავდებოდეს ანგარიშგების თარიღით გაკეთებული განცხადებებისგან. დღეისათვის ყველა ოპერაცია ეყრდნობა იმ დაშვებას, რომ საქმიანობა გაგრძელდება. ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია იმ დაშვების საფუძველზე, რომ კომპანია მომავალშიც დარჩება ფუნქციონირებად საწარმოდ და მოახდენს თავისი აქტივების რეალიზაციას და ვალდებულებების დაფარვას ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა

(ა) მომზადების საფუძველი

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების მეთოდის მიხედვით და წარმოდგენილია ლარში, თუ სხვა რამ არ არის საგანგებოდ მითითებული.

კომპანიის ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია საერთაშორისო ბუღალტრული სტანდარტების საბჭოს (IASB) მიერ გამოცემული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად.

(ბ) უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები

კომპანიის სამუშაო ვალუტაა ლარი, რადგანაც ეს არის იმ ძირითადი ეკონომიკური გარემოს ვალუტა, რომელშიც კომპანია საქმიანობს.

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში, რომელიც კომპანიის სამუშაო ვალუტაა. ლარში წარმოდგენილი ყოველგვარი ფინანსური ინფორმაცია დამრგვალებულია ათასამდე, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები თავდაპირველად აღირიცხება ლარში, რომლის კონვერტაციაც ხდება ოპერაციის აღიარების დღეს არსებული სპოტ გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტებში გამოხატული ფულადი აქტივები და ვალდებულებები გადაყვანილია საანგარიშგებო თარიღისთვის ლარის სპოტ გაცვლითი კურსის შესაბამისად. ყველა სხვაობა შეტანილია სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

იმ არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი გარიგების დღეს არსებული გაცვლითი კურსით.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(გ) შემოსავლის აღიარება

ბუნებრივი აირის რეალიზაცია

შემოსავალი საქონლის გაყიდვიდან აღიარდება დროთა განმავლობაში, აბონენტების მიერ მოხმარებული ბუნებრივი აირის ფაქტიური მოცულობის საფუძველზე. ნორმალური საკრედიტო ვადაა აბონენტისთვის ანგარიშფაქტურის (ქვითრის) მიწოდებიდან 17 დღე. შემოსავლების აღიარება მოხდება იმ ანაზღაურების ოდენობით, რომელსაც კომპანია მოელის ამგვარი საქონლის სანაცვლოდ. კომპანიამ ზოგადად დაასკვნა, რომ შემოსავლებთან დაკავშირებულ შეთანხმებებში იგი პრინციპალად გამოდის.

შემოსავალი გაზიფიკაციის მომსახურებიდან

გაზიფიკაციის მომსახურება წარმოადგენს ფიზიკური ინფრასტრუქტურის მშენებლობას, აბონენტის ბუნებრივი აირის ქსელთან მისაერთებლად და შესაბამისი შემოსავალი აღიარდება იმ ტექნიკური სამუშაოს მოცულობის საფუძველზე, რომელიც ახალი აბონენტის მიერთებისთვის განხორციელდება.

შემოსავალი გაზიფიკაციის მომსახურებიდან, რომელიც წარმოადგენს კომპანიის ცალკე შესასრულებელ ვალდებულებას, აღიარება დროთა განმავლობაში, მომსახურების სრულად დაკმაყოფილების მიმართ პროგრესის შესაფასებლად ამოსავალი მონაცემების მეთოდის გამოყენებით, რადგან მომხმარებელი ერთდროულად იღებს და მოიხმარს კომპანიის მიერ მისთვის შეთავაზებულ სარგებელს. გაზიფიკაციის მომსახურების გაწევის პერიოდი, ჩვეულებრივ, 12 თვეზე ნაკლებია.

(დ) გადასახადები

მოგების გადასახადი

ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების გარდა, 2017 წლის 1 იანვრიდან საწარმოების მიერ მიღებული წლიური მოგება საქართველოში არ იბეგრება. მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით იმ აქციონერებზე განაწილებული მოგება, რომლებიც არიან ფიზიკური პირები ან არარეზიდენტები საქართველოში. ამგვარი მოგება დაანგარიშდება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. დივიდენდების გადახდით წარმოქმნილი მოგების გადასახადი აღირიცხება, როგორც ვალდებულება და ხარჯი იმ პერიოდში, რომელშიც დივიდენდები გამოცხადდა, მიუხედავად იმისა, თუ ფაქტობრივად რომელი თარიღით ან რომელ პერიოდში მოხდა დივიდენდების გადახდა. გარკვეულ შემთხვევებში დასაშვებია დარიცხული საგადასახადო დავალიანებიდან გამოქვითვები, რომლებიც აღირიცხება, როგორც შესაბამის განაწილებასთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ხარჯის შემცირება. საქართველოს საგადასახადო სისტემის თავისებურებიდან გამომდინარე, საქართველოში რეგისტრირებულ საწარმოებს არ წარმოუშვებთ გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები. კომპანიის აქციონერებისთვის დივიდენდის განაწილებასთან დაკავშირებით დაკავებული გადასახადი საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებაში აღიარებულია კაპიტალიდან გამოქვითვის სახით.

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა ასევე ითვალისწინებს მოგების გადასახადით გარკვეული გარიგებების დაბეგვრას, რომლებიც ითვლება პირობითი მოგების განაწილებად (მაგალითად, არასაბაზრო ფასებით აღრიცხული გარიგებები, ბიზნესსაქმიანობასთან დაუკავშირებელი ხარჯები, ან საქონლისა და მომსახურების უსასყიდლო მიწოდება). ამგვარი გარიგებების დაბეგვრა აღირიცხება საოპერაციო გადასახადების ანალოგიურად და გაცხადდება, როგორც სხვა გადასახადები მოგება-ზარალის ანგარიშგების სხვა არასაოპერაციო ხარჯებში, მათი გაწევის შემთხვევაში.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(დ) გადასახადები (გაგრძელება)

დამატებული ღირებულების გადასახადი

შემოსავლების, ხარჯების და აქტივების აღიარება ხდება დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხის გამოკლებით, გარდა ქვემოთ ჩამოთვლილი შემთხვევებისა:

- ▶ თუ აქტივების ან მომსახურების შესყიდვაზე დარიცხული დამატებული ღირებულების გადასახადი საგადასახადო ორგანოსგან დაბრუნებას არ ექვემდებარება, დამატებული ღირებულების გადასახადის აღიარება მოხდება აქტივის შესყიდვაზე გაწეულ დანახარჯებში ან ხარჯის მუხლში, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე;
- ▶ დებიტორული და კრედიტორული დავალიანება, რომელიც მოიცავს დამატებული ღირებულების გადასახადს.

საგადასახადო ორგანოებისთვის გადასახდელი ან მათგან დასაბრუნებელი დამატებული ღირებულების გადასახადის წმინდა ოდენობა ასახულია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშის დებიტორული ან კრედიტორული დავალიანების ნაწილში.

(ე) აქტივების და ვალდებულებების მოკლე- და გრძელვადიანად კლასიფიკაცია

კომპანია აქტივებსა და ვალდებულებებს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოადგენს მათი მოკლე- და გრძელვადიანად კლასიფიკაციის საფუძველზე. აქტივი მოკლევადიანია, როდესაც:

- ▶ მოსალოდნელია მისი რეალიზება ან გადაწყვეტილია მისი გაყიდვა ან მოხმარება ჩვეულებრივი საოპერაციო ციკლის განმავლობაში;
- ▶ ფლობის ძირითადი მიზანია ვაჭრობა;
- ▶ მოსალოდნელია მისი რეალიზება ანგარიშგების პერიოდიდან თორმეტი თვის განმავლობაში; ან
- ▶ აქტივი წარმოადგენს ფულად სახსრებს და მათ ეკვივალენტებს, თუ არ არის შეზღუდული მისი გადაცვლა ან გამოყენება ვალდებულების დასაფარად მინიმუმ თორმეტი თვის განმავლობაში ანგარიშგების პერიოდის შემდეგ.

ყველა დანარჩენი აქტივი გრძელვადიანია.

ვალდებულება მოკლევადიანია, როდესაც:

- ▶ მოსალოდნელია მისი დაფარვა ჩვეულებრივი საოპერაციო ციკლის განმავლობაში;
- ▶ ფლობის ძირითადი მიზანია ვაჭრობა;
- ▶ დასაფარია ანგარიშგების პერიოდიდან თორმეტი თვის განმავლობაში; ან
- ▶ არ არსებობს ვალდებულების დაფარვის ანგარიშგების პერიოდის შემდეგ მინიმუმ თორმეტი თვით გადავადების უპირობო უფლება.

ყველა დანარჩენ ვალდებულებას კომპანია გრძელვადიანის კატეგორიას მიაკუთვნებს.

3. ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ვ) ფინანსური ინსტრუმენტები

ფინანსური ინსტრუმენტი არის ნებისმიერი ხელშეკრულება, რომელიც ერთი საწარმოსთვის წარმოშობს ფინანსურ აქტივს, ხოლო მეორესთვის - ფინანსურ ვალდებულებას ან წილობრივ ინსტრუმენტს.

(i) ფინანსური აქტივები

თავდაპირველი აღიარება

თავდაპირველი აღიარებისას ფინანსური აქტივების კლასიფიცირება ხდება როგორც შემდგომში შეფასებული ამორტიზებული ღირებულებით, სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით და სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. კომპანია თავისი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას განსაზღვრავს მათი თავდაპირველი აღიარებისას.

ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია თავდაპირველი აღიარებისას დამოკიდებულია ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მახასიათებლებზე და მათი მართვის კომპანიისეულ ბიზნეს მოდელზე. კომპანია ფინანსურ აქტივებს თავდაპირველად აფასებს მისი სამართლიანი ღირებულებით, რასაც ემატება გარიგების დანახარჯები იმ შემთხვევაში, თუ ფინანსური აქტივი არ არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული მოგებაში ან ზარალში ასახვით. სავაჭრო დებიტორული დავალიანება, რომელიც არ შეიცავს დაფინანსების მნიშვნელოვან კომპონენტს, ან რომლისთვისაც კომპანიამ პრაქტიკულ გამოცდილებას მიმართა, ფასდება ფასს (IFRS) 15-ით („ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან“) განსაზღვრული გარიგების ფასით.

იმისათვის, რომ მოხდეს ფინანსური აქტივის კლასიფიცირება და მოხდეს მისი შეფასება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, იგი უნდა წარმოქმნიდეს ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს „მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს“ (SPPI) დაუფარავ ძირითად თანხაზე. ამ შეფასებას ეწოდება SPPI-ტესტირება, რომელიც ინსტრუმენტის დონეზე სრულდება.

კომპანიის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნესმოდელი ეხება იმას, თუ როგორ მართავს ორგანიზაცია თავის ფინანსურ აქტივებს ფულადი ნაკადების მისაღებად. ბიზნესმოდელი განსაზღვრავს, მიიღება თუ არა ფულადი ნაკადები სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების, ფინანსური აქტივების გაყიდვის ან ორივეს შედეგად.

ფინანსური აქტივების ყოველგვარი ყიდვა-გაყიდვა ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში აღიარებულია გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც კომპანიამ აქტივის ყიდვა-გაყიდვის ვალდებულება იკისრა. ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ყიდვა-გაყიდვა ნიშნავს ფინანსური აქტივების ისეთ ყიდვა-გაყიდვას, რაც მოითხოვს აქტივების გადაცემას კანონმდებლობით ან საბაზრო პრაქტიკით განსაზღვრულ ვადაში.

შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ვ) ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

შემდგომი შეფასება

შემდგომი შეფასების მიზნებისთვის ფინანსური აქტივები ოთხ კატეგორიად იყოფა:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები (სასესხო ინსტრუმენტები);
- ▶ სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები კუმულაციური (დაგროვებითი) შემოსულობის და ზარალის ხელახალი კლასიფიკაციით (სასესხო ინსტრუმენტები);
- ▶ სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, აღიარების შეწყვეტისას, კუმულაციური (დაგროვებითი) შემოსულობისა და ზარალის ხელახალი კლასიფიკაციის გარეშე;
- ▶ მოგებასა და ზარალში ასახული და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები (სასესხო ინსტრუმენტები)

ეს კატეგორია კომპანიისთვის ყველაზე აქტუალურია. კომპანია ფინანსურ აქტივებს ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს თუ ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა დაკმაყოფილებულია:

- ▶ ფინანსური აქტივი ამ ბიზნესმოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით; და
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხის და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები შემდეგ ფასდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით და ექვემდებარება გაუფასურების დარიცხვას. შემოსულობისა და ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში მაშინ, როდესაც წყდება აქტივის აღიარება, ან ხდება აქტივის მოდიფიცირება ან გაუფასურება.

კომპანიის ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები მოიცავს სავაჭრო დებიტორულ დავალიანებებს.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება

ფინანსური აქტივების გაუფასურებასთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია წარმოდგენილია შემდეგ შენიშვნებში:

- ▶ მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო მსჯელობები, შეფასებები და დაშვებები - მე-5 შენიშვნა;
- ▶ სავაჭრო დებიტორული დავალიანება - მე-14 შენიშვნა;
- ▶ ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში - 3.1 შენიშვნა.

3. ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ვ) ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

კომპანია აღიარებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს ყველა სასესხო ინსტრუმენტისთვის, რომლებსაც არ აღრიცხავს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ეფუძნება სხვაობას ხელშეკრულების საფუძველზე ვადადამდგარ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და ყველა ფულად ნაკადს შორის, რომლის მიღებასაც მოელის კომპანია, თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მიახლოების დისკონტირებით. მოსალოდნელ ფულად ნაკადებში შედის ფულადი ნაკადები დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნიდან ან სხვა საკრედიტო რისკის შემცირების საშუალებებიდან, რომლებიც ხელშეკრულების პირობების განუყოფელი ნაწილია.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი აღიარდება ორ ეტაპზე. კრედიტის ოდენობისთვის, რომელთან მიმართებაშიც თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ადგილი არ ჰქონია საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი განისაზღვრება დეფოლტის მოვლენებით გამოწვეული საკრედიტო ზარალისთვის, რაც შესაძლებელია მომდევნო 12 თვის განმავლობაში (12 თვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი) კრედიტის ოდენობისთვის, რომელთან მიმართებაშიც თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ადგილი ჰქონდა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას, მოთხოვნილია ზარალის რეზერვი საკრედიტო ზარალისთვის, რომელიც მოსალოდნელია დარჩენილ ვადაზე, გადაუხდელობის ვადის მიუხედავად (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი).

სავაჭრო დებიტორული დავალიანებისთვის კომპანია იყენებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის გამარტივებულ მეთოდს. შესაბამისად, კომპანია ნაცვლად საკრედიტო რისკების ცვლილებების აღრიცხვისა, აღიარებს ზარალის რეზერვს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ვადაზე თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის. კომპანიამ შეადგინა ანარიცხების მატრიცა, რომელიც ეყრდნობა საკრედიტო ზარალის წარსულ გამოცდილებას და დაკორექტირებულია დებიტორებისა და ეკონომიკური გარემოსთვის დამახასიათებელი პერსპექტიული ფაქტორების შესაბამისად.

საკრედიტო ინსტიტუტებში ფლობილი თანხებისთვის (ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, საბანკო დეპოზიტები), კომპანია მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ანგარიშობს 12 თვეში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მეთოდის გამოყენებით. 12 თვეში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, რომელიც იწვევს დეფოლტის შემთხვევებს ფინანსურ ინსტრუმენტზე და რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. თუმცა, როდესაც წარმოშობის თარიღის შემდგომ ადგილი აქვს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას, რეზერვი დაეფუძნება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მეთოდს.

კომპანია ფინანსურ აქტივს ვადაგადაცილებულად მიიჩნევს, როდესაც სახელშეკრულებო გადახდები ვადაგადაცილებულია 120 დღით. თუმცა, გარკვეულ შემთხვევებში, კომპანიამ შეიძლება ფინანსური აქტივი ვადაგადაცილებულად მაშინაც მიიჩნიოს, როდესაც შიდა ან გარე ინფორმაცია მიანიშნებს იმაზე, რომ კომპანია სავარაუდოდ სრულად ვერ მიიღებს დაუფარავ სახელშეკრულებო თანხებს, კომპანიის მფლობელობაში არსებული საკრედიტო რისკის შემცირების საშუალებების გათვალისწინების გარეშე. ფინანსური აქტივი ჩამოიწერება მაშინ, როდესაც არ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღება მოხდება. ჩამოწერილი თანხების შემდგომი ამოღება მოგებაში ან ზარალში ამცირებს ფინანსური აქტივების გაუფასურების ხარჯს.

3. ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ვ) ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივების ჯგუფის ნაწილის) აღიარების შეწყვეტა (ანუ კომპანიის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშიდან ამოღება) ხდება შემდეგ შემთხვევებში:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა, ან
- ▶ კომპანიამ დათმო აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის მიღებული თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; ან (ა) კომპანიამ გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) კომპანიამ არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

თუ კომპანიამ გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება ან გააფორმა ამაზე ხელშეკრულება, იგი აფასებს, შეინარჩუნა თუ არა ან რამდენად შეინარჩუნა მან ამ აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული რისკები და სარგებელი. თუ კომპანიამ არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, და ასევე არ გადასცა აქტივზე კონტროლი, კომპანია აგრძელებს გადაცემული აქტივის აღიარებას ამ აქტივში მისი მონაწილეობის შენარჩუნების გამო. ასეთ შემთხვევაში კომპანია მასთან დაკავშირებულ ვალდებულებასაც აღიარებს. გადაცემული აქტივი და მასთან დაკავშირებული ვალდებულება ფასდება კომპანიის მიერ შენარჩუნებული უფლება-მოვალეობების საფუძველზე.

უწყვეტი გამოყენება, რომელსაც აქვს გადაცემულ აქტივზე ერთგვარი გარანტიის ფორმა, ფასდება აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და იმ მაქსიმალური თანხას შორის უმცირესით, რომლის გადახდაც შესაძლოა დასჭირდეს კომპანიას.

(ი) ფინანსური ვალდებულებები

თავდაპირველი აღიარება და შემდგომი შეფასება

თავდაპირველი შეფასებისას ფინანსური ვალდებულებები ნაწილდება შემდეგ კატეგორიებში: სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული და მოგებასა და ზარალში ასახული ფინანსური ვალდებულებები, სესხები, კრედიტორული დავალიანება ან წარმოებული ვალდებულებები, რომლებიც განისაზღვრება ჰეჯირების ინსტრუმენტებად, ეფექტური ჰეჯირების განხორციელების დროს.

ყველა ფინანსური ვალდებულების აღიარება თავდაპირველად ხდება სამართლიანი ღირებულებით და, სესხების და კრედიტორული დავალიანების შემთხვევაში, აკლდება მათთან უშუალოდ დაკავშირებული გარიგების დანახარჯები.

2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს სავაჭრო კრედიტორულ დავალიანებას და სესხებს.

3. ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ვ) ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

შემდგომი შეფასება

ფინანსური ვალდებულებების შეფასება დამოკიდებულია მათ კლასიფიკაციაზე:

სესხები

ეს კატეგორია კომპანიისთვის ყველაზე აქტუალურია. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ სესხების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. შემოსულობის და ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში ვალდებულების აღიარების შეწყვეტის შემთხვევაში, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

ამორტიზებული ღირებულება გამოიანგარიშდება შესყიდვის ყოველგვარი დისკონტის ან პრემიის, აგრეთვე იმ საზღაურის თუ დანახარჯების გათვალისწინებით, რომლებიც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის განუყოფელი ნაწილია. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით დარიცხული ცვეთა აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯების სახით. ეს კატეგორია ზოგადად სესხებს ეხება.

ყოფილი მშობელი კომპანიისგან მიღებული ფინანსური დახმარება

2007-2008 წლებში ყოფილმა მშობელმა კომპანიამ ფინანსური დახმარება გაუწია კომპანიას სამ ტრანშად გაცემული უპროცენტო სესხების სახით. მშობელი კომპანიისგან მიღებული უპროცენტო სესხების აღიარება თავდაპირველად მოხდა სამართლიანი ღირებულებით, რაც წარმოადგენს სამომავლო დაფარვების მიმდინარე ღირებულებას, რომელიც მიიღება სესხის მოსალოდნელი ვადისა და კომპანიის მიერ მესამე მხარე ფინანსური ინსტიტუტებისგან მიღებული ანალოგიური სესხების საპროცენტო განაკვეთების გამოყენებით. სხვაობა კომპანიის მიერ მიღებული სესხის თანხასა და მის სამართლიან ღირებულებას შორის აღირიცხა ყოფილი მშობელი კომპანიის მიერ გამოყოფილი კაპიტალის სახით და აისახა დამატებით შეტანილ კაპიტალში. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, მშობელი კომპანიისგან მიღებული უპროცენტო სესხები შეფასდა ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებული ფინანსური ვალდებულება ჩანაცვლდება იმავე კრედიტორის სხვა ვალდებულებით, რომელსაც მეტწილად განსხვავებული პირობები აქვს ან თუ არსებული ვალდებულების პირობები მეტწილად შეიცვლება, ასეთი ჩანაცვლება ან ცვლილება აღირიცხება, როგორც საწყისი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტა და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო განსხვავება შესაბამის საბალანსო ღირებულებებს შორის აისახება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

3. ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ვ) ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

(iv) ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგაქვითვა

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები ურთიერთგაქვითება, ხოლო წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ, თუ არსებული კანონი იძლევა აღიარებული თანხების ურთიერთგაქვითვის უფლებას და არსებობს აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივის რეალიზაციის და ვალდებულებების დაფარვის სურვილი.

(v) ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

კომპანია ფინანსურ ინსტრუმენტებს სამართლიანი ღირებულებით აფასებს თითოეული საბალანსო ანგარიშის შედგენის თარიღისთვის.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად, ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა იმ დაშვებას ეყრდნობა, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედეგად:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე, ან
- ▶ მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

მთავარი ან ყველაზე სახარბიელო ბაზარი ხელმისაწვდომი უნდა იყოს კომპანიისთვის.

აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით.

ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან წარმოდგენილია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე, რომელიც მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე.
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა.
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

3. ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ვ) ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

კომპანია განსაზღვრავს ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივების და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მდგენელის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის. სამართლიანი ღირებულების შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენის მიზნით, კომპანიამ განსაზღვრა აქტივების და ვალდებულებების კლასები მათი დანიშნულების, მახასიათებლების და რისკების, ასევე სამართლიანი ღირებულების ზემოაღნიშნულ იერარქიაში მათი დონის საფუძველზე.

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების ანალიზი და დამატებითი დეტალები მათი შეფასების მეთოდების შესახებ მოცემულია 22-ე შენიშვნაში.

(ზ) არაფინანსური აქტივების გაუფასურება

ანგარიშგების ყოველი თარიღისთვის კომპანია აფასებს, არსებობს თუ არა აქტივის გაუფასურების ნიშნები. ასეთი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში კომპანია განსაზღვრავს აქტივის აღდგენით ღირებულებას. აქტივის აღდგენითი ღირებულება არის აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის გაყიდვის ხარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებასა და აქტივის გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესი და ის განისაზღვრება ცალკეული აქტივისთვის. როდესაც აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება გადააჭარბებს მის აღდგენით ღირებულებას, აქტივი ითვლება გაუფასურებულად და დაიყვანება მის აღდგენით ღირებულებამდე.

გამოყენების ღირებულების შესაფასებლად სავარაუდო მომავალი ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებამდე დისკონტირება ხდება დაბეგვრამდე დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ასახავს ფულის დროითი ღირებულების არსებულ საბაზრო შეფასებებს და აქტივისთვის დამახასიათებელ რისკებს. გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებული სამართლიანი ღირებულების გამოთვლა ხდება ბოლოდროინდელი საბაზრო გარიგებების გათვალისწინებით. ამ გამოთვლების დასაბუთება ხდება შეფასების კოეფიციენტებით ან სამართლიანი ღირებულების სხვა ხელმისაწვდომი მაჩვენებლებით.

კომპანია გაუფასურებას დეტალური ბიუჯეტებისა და ფინანსური პროგნოზების საფუძველზე გამოითვლის. ასეთი ბიუჯეტები და ფინანსური პროგნოზები ჩვეულებრივ ხუთწლიან პერიოდს მოიცავს. უფრო ხანგრძლივი პერიოდისთვის გამოითვლება გრძელვადიანი ზრდის ტემპი, რომელიც გამოიყენება ხუთი წლის შემდგომი ფულადი ნაკადების პროგნოზირებისთვის.

უწყვეტი ოპერაციების გაუფასურებით გამოწვეული დანაკარგების, მათ შორის სასაქონლო-მატერიალური მარაგების გაუფასურების აღიარება ხდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში გაუფასურებული აქტივის ფუნქციის შესაბამისი ხარჯის კატეგორიებში.

აქტივების შემთხვევაში ანგარიშგების ყოველი თარიღით ფასდება არსებობს თუ არა იმის ნიშანი, რომ მანამდე აღიარებული გაუფასურების ზარალი შეიძლება აღმოფხვრილი ან შემცირებული იყოს. ასეთი მინიშნების არსებობის შემთხვევაში კომპანია აფასებს აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის აღდგენით ღირებულებას. გაუფასურების შედეგად განცდილი უკვე აღიარებული ზარალის შებრუნება მხოლოდ მაშინ არის შესაძლებელი, თუ გაუფასურებით გამოწვეული ზარალის ბოლო აღიარების შემდეგ აქტივის აღდგენითი ღირებულების განსაზღვრულ დაშვებებში გარკვეული ცვლილებებია მომხდარი. შემოზრუნების შედეგად აქტივის საბალანსო ღირებულებამ არ უნდა გადააჭარბოს მის აღდგენით ღირებულებას და ასევე არ უნდა გადააჭარბოს იმ საბალანსო ღირებულებას, რომელიც განისაზღვრებოდა ცვეთის გამოკლებით, წინა წლებში აქტივის გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი რომ არ ყოფილიყო აღიარებული.

3. ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(თ) ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები აღრიცხულია თვითღირებულებით, საიდანაც გამოკლებულია აკუმულირებული ცვეთა და/ან გაუფასურების შედეგად მიღებული აკუმულირებული ზარალი, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. ასეთი ხარჯები მოიცავს ძირითადი საშუალების ნაწილის შეცვლის და სესხით სარგებლობის ხარჯებს გრძელვადიანი სამშენებლო პროექტების შემთხვევაში, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაკმაყოფილებულია. როდესაც ძირითადი საშუალებების მნიშვნელოვანი ნაწილის პერიოდული შეცვლა ხდება საჭირო, კომპანია ასეთ ნაწილებს აღიარებს დამოუკიდებელ აქტივად კონკრეტული სასარგებლო გამოყენების ვადით და შესაბამისად აღრიცხავს ცვეთას. ანალოგიურად, როდესაც ტარდება ფართომასშტაბიანი შემოწმება, მისი ხარჯის აღიარება ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების ოდენობაში ხდება, როგორც ჩანაცვლების ღირებულებისა, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაკმაყოფილებულია. ყველა დანარჩენი შეკეთებისა და ტექნიკური მომსახურების ხარჯის აღიარება ხდება მათი დადგომისთანავე, სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

ცვეთა გამოითვლება ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით, აქტივის სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადაზე შემდეგნაირად:

შენობა-ნაგებობები	5-80 წელი
მილსადენები	2-30 წელი
მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა	3-30 წელი
სატრანსპორტო საშუალებები და სხვა	1-20 წელი

თავდაპირველად აღიარებული ამა თუ იმ ძირითადი საშუალებისა და მისი ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ნაწილის აღიარება წყდება მისი გასხვისების დროს ან მაშინ, როდესაც მისი ექსპლუატაციიდან ან გასხვისებიდან სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მიღება აღარ არის მოსალოდნელი. აქტივის აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული ნებისმიერი მოგება ან ზარალი (რომელიც გამოითვლება, როგორც გასხვისებიდან მიღებულ წმინდა შემოსავალსა და აქტივის საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობა) შედის სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, როდესაც ხდება აქტივის აღიარების შეწყვეტა.

აქტივების ნარჩენი ღირებულება, სასარგებლო გამოყენების ვადა და ცვეთის დარიცხვის მეთოდები გადაისინჯება ყოველ ფინანსურ წელს და, საჭიროების შემთხვევაში, შესაბამისად კორექტირდება.

(ი) სასაქონლო-მატერიალური მარაგები

სასაქონლო-მატერიალური მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. სასაქონლო-მატერიალური მარაგის თვითღირებულება ეყრდნობა საშუალო შეწონილი ღირებულების პრინციპს და მოიცავს მარაგების შეძენის ხარჯებს, ასევე წარმოების ხარჯს, წარმოების თვითღირებულებას და სხვა ხარჯებს, რომელთა გაწევაც საჭირო გახდა მარაგების არსებულ მდებარეობამდე და მდგომარეობამდე მისაყვანად.

წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება არის სავარაუდო გასაყიდი ფასი ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში, რომელსაც აკლდება დასრულების და რეალიზაციის ხარჯი.

(კ) ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ნაღდი ფულის ნაშთს ბანკში.

3. ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ლ) ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც კომპანიას აქვს მიმდინარე (იურიდიული ან კონსტრუქციული) ვალდებულებები წარსულში მომხდარი მოვლენების გამო, ვალდებულებების შესასრულებლად მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება და ასევე შესაძლებელია ვალდებულებების მოცულობის მეტ-ნაკლები სიზუსტით შეფასება. ანარიცხებთან დაკავშირებული ხარჯები წარმოდგენილია სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ნებისმიერი ანაზღაურების გამოკლებით.

თუ ფულის დროითი ღირებულების გავლენა მნიშვნელოვანია, ანარიცხების დისკონტირება ხდება მიმდინარე დაბეგვრამდელი განაკვეთით, რომელიც, საჭიროების შემთხვევაში, ასახავს ამ ვალდებულებისთვის დამახასიათებელ რისკებს. დისკონტირების გამოყენების შემთხვევაში, ანარიცხების ზრდა დროის გასვლის გამო აღიარებულია ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯების ნაწილში.

3.1 ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში

კომპანიამ პირველად გამოიყენა ფასს (IFRS) 15 და ფასს (IFRS) 9. ამ ახალი სააღრიცხვო სტანდარტების მიღებით გამოწვეული ცვლილებების ხასიათი და ეფექტი ქვემოთ არის აღწერილი.

რამდენიმე სხვა ცვლილება და ინტერპრეტაცია პირველად იქნა გამოყენებული 2018 წელს, თუმცა მათ არ ჰქონიათ გავლენა ფინანსურ ანგარიშგებაზე. კომპანიას ვადაზე ადრე არ მიუღია ისეთი სტანდარტი, ინტერპრეტაცია თუ ცვლილება, რომელიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული.

ფასს (IFRS) 15 - ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან

ფასს (IFRS) 15 ჩაანაცვლებს ბასს (IAS) 11-ს „სამშენებლო ხელშეკრულებები“, ბასს (IAS) 18-ს „შემოსავალი და შესაბამისი ინტერპრეტაციები“ და შეზღუდული გამონაკლისის სახით იყენებს მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებიდან ყველა ამონაგებზე. ფასს (IFRS) 15 ადგენს მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებიდან წარმოშობილი შემოსავლის აღრიცხვის ხუთ-საფეხურიან მოდელს და მოითხოვს, რომ ამგვარი შემოსავლების აღიარება მოხდეს იმ ანაზღაურების ოდენობით, რომელსაც საწარმო მოელის კლიენტისთვის საქონლის მიწოდების ან მომსახურების გაწევის სანაცვლოდ. ფასს (IFRS) 15 საწარმოებისგან მოითხოვს მსჯელობის გამოყენებას და ყველა შესაბამისი ფაქტის და ვითარების გათვალისწინებას მოდელის ყველა საფეხურზე მომხმარებლებთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებში.

კომპანიამ მიიღო ფასს (IFRS) 15, მიღების სრულად რეტროსპექტიული მეთოდის გამოყენებით. თუმცა, ამ სტანდარტის მიღებას ფინანსურ ანგარიშგებაზე არსებითი გავლენა არ ჰქონია.

ბუნებრივი აირის რეალიზაცია

ბუნებრივი აირის გაყიდვის შესახებ მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებები ზოგადად მოიცავს ერთ შესასრულებელ მოვალეობას. კომპანიამ დაასკვნა, რომ შემოსავალი ბუნებრივი აირის გაყიდვიდან უნდა აღიარდეს დროთა განმავლობაში, აბონენტის მიერ ბუნებრივი აირის ფაქტიური მოხმარების საფუძველზე, რადგან ის განხორციელდა ბასს (IAS) 18-ის(შემოსავალი) საფუძველზე და წინასწარ შეთანხმებული ტარიფებით.

3. ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

3.1 ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში (გაგრძელება)

გაზიფიკაციის მომსახურება

კომპანია მიიჩნევს, რომ აბონენტების მიერთების მომსახურება წარმოადგენს ბუნებრივი აირის აბონენტებზე მიყიდვისგან განცალკევებულ ვალდებულებას და ის შესაბამის შემოსავალს აღრიცხავს ახალი აბონენტის მიერთებისთვის განხორციელებული ტექნიკური სამუშაოს მოცულობის საფუძველზე. ფასს (IFRS) 15-ის მიღებას გავლენა არ ჰქონია ამ მომსახურებების აღრიცხვაზე.

დაფინანსების კომპონენტი

ზოგადად, კომპანია თავისი კლიენტებისგან მოკლევადიან ავანსებს იღებს. ფასს (IFRS) 15-ის მიღებამდე კომპანიამ ისინი წინასწარ მიღებულ ავანსად აღრიცხა. ფასს (IFRS) 15-ის მიღებისთანავე, მოკლევადიანი ავანსებისთვის კომპანიამ პრაქტიკული გამოცდილება გამოიყენა. როგორც ასეთი, კომპანია არ შეცვლის საზღაურის დაპირებულ რაოდენობას ხელშეკრულებებში ფინანსური კომპონენტის ეფექტებისთვის, რასთან მიმართებაშიც კომპანია მოელის, რომ პერიოდი მომხმარებლის მიერ ბუნებრივი აირის ღირებულების გადახდიდან კომპანიის მიერ დაპირებული საქონლის მიწოდებამდე ერთ წელზე ნაკლები იქნება.

ფასს (IFRS) 9 - ფინანსური ინსტრუმენტები

ფასს (IFRS) 9 ჩაანაცვლებს ბასს (IAS) 39-ს „ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება“ 2018 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული და ამ თარიღის შემდეგ ყოველწლიური პერიოდებისთვის. ეს სტანდარტი ფინანსური ინსტრუმენტების აღრიცხვის სამივე ასპექტს აერთიანებს: კლასიფიკაცია და შეფასება, გაუფასურება და ჰეჯირების აღრიცხვა.

კომპანიამ ფასს (IFRS) 9 რეტროსპექტულად გამოიყენა, თავდაპირველად 2018 წლის 1 იანვარს. კომპანიის ხელმძღვანელობამ მიიღო გადაწყვეტილება არ მოახდინოს შედარებადი ინფორმაციის გადანაგარიშება 2017 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული პერიოდისთვის, ფინანსურ ანგარიშგებაზე არაარსებითი ეფექტის გამო.

კლასიფიკაცია და შეფასება

ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში, სასესხო ფინანსური ინსტრუმენტები შემდგომში ფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით, ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით. კლასიფიკაცია ორ კრიტერიუმს ეფუძნება: კომპანიის მიერ ფინანსური აქტივების სამართავად გამოყენებული ბიზნეს-მოდელი და განსაზღვრება იმისა, ხომ არ წარმოადგენს ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები 'ძირითადი და პროცენტის ერთპიროვნულ გადახდებს' დაუფარავ ძირითადი.

კომპანიის ბიზნეს მოდელის შეფასება განხორციელდა სტანდარტის თავდაპირველი გამოყენების თარიღში - 2018 წლის 1 იანვარს და ის ეფუძნებოდა აქტივების თავდაპირველი აღიარების მდგომარეობით არსებულ ფაქტებს და ვითარებებს.

ფასს (IFRS) 9-ის კლასიფიცირების და შეფასების მოთხოვნებს არ ჰქონიათ გავლენა კომპანიაზე. ახალი მოთხოვნების საფუძველზე, კომპანია კვლავ ახდენს მისი ფინანსური აქტივების ამორტიზებული ღირებულებით კლასიფიცირებას.

3. ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

3.1 ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში (გაგრძელება)

გაუფასურება

ფასს (IFRS) 9-ის მიღებამ შეცვალა კომპანიის მიერ ფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალის აღრიცხვა, ბასს (IAS) 39-ის განცდილი ზარალის მიდგომის მომავალზე ორიენტირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიდგომით ჩანაცვლების გზით. ფასს (IFRS) 9 კომპანიისგან მოითხოვს აღიაროს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი ყველა სასესხო ინსტრუმენტისთვის, რომლებსაც არ აღრიცხავს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში, ასევე სახელშეკრულებო აქტივებისთვის.

ფასს (IFRS) 9-ის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოთხოვნების მიღებას არ გამოუწვევია არსებითი ცვლილება სავალო ფინანსური აქტივების რეზერვში, რადგან სავაჭრო დებიტორული დავალიანების ნაშთების უმეტესობა არც ვადაგადაცილებული და არც - გაუფასურებულია და უმეტესად სრულად არის მიღებული, რადგან კომპანია ქსელიდან ჩაჭრის 17 დღეზე მეტი ვადაგადაცილების მქონე მომხმარებლებს.

სხვა სტანდარტები და ინტერპრეტაციები

ქვემოთ მოცემულ სტანდარტებს/ინტერპრეტაციებს, რომლებიც ძალაში შევიდა 2018 წლის 1 იანვარს, გაგლენა არ ჰქონიათ ფინანსურ მდგომარეობაზე ან საქმიანობის შედეგებზე:

- ▶ ფასიკ (IFRIC) 22-ის ინტერპრეტაცია „ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში და ანაზღაურება ავანსად“;
- ▶ ცვლილებები ბასს (IAS) 40-ში „საინვესტიციო ქონების კლასიფიკაციის შეცვლა“;
- ▶ ცვლილებები ფასს (IFRS) 2-ში „აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციების კლასიფიკაცია და შეფასება“;
- ▶ ცვლილებები ფასს (IFRS) 4-ში „ფასს (IFRS) 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ გამოყენება ფასს (IFRS) 4-თან „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ ერთად“;
- ▶ ბასს (IAS) 28-ის ცვლილება „ინვესტიციები მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში“ - განმარტება, რომ ინვესტიციის ობიექტების სამართლიანი ღირებულებით შეფასება მოგებაში ან ზარალში ასახვით თითოეული ინვესტიციის შემთხვევაში ინდივიდუალურად უნდა მოხდეს;
- ▶ ფასს (IFRS) 1-ის ცვლილება „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების პირველად გამოყენება“ – მოკლევადიანი გამონაკლისების გაუქმება მათთვის, ვინც ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტებს პირველად იყენებს.

4. სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა

სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღის მდგომარეობით ჯერ ძალაში არ შესულა, მოცემულია ქვემოთ. კომპანია ამ სტანდარტების მიღებას შემდგომი დაგეგმვით აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

ფასს (IFRS) 16 - იჯარა

ფასს (IFRS) 16 გამოიცა 2016 წლის იანვარში და ის ჩაანაცვლებს ბასს (IAS) 17-ს „იჯარა“, ფასიკ (IFRIC) 4-ს „როგორ განვსაზღვროთ, შეიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას“, იმკ (SIC) 15-ს „საოპერაციო იჯარა - სტიმულირება“ და იმკ (SIC) 27-ს „გარიგებების შინაარსის შეფასება, რომელიც შეიცავს იჯარის სამართლებრივ ფორმას“. ფასს (IFRS) 16-ში მოცემულია იჯარის აღიარების, შეფასების, წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების პრინციპები და მოიჯარისგან მოითხოვს ყველა იჯარის აღრიცხვას საბალანსო უწყისზე, ბასს (IAS) 17-ის მიხედვით ფინანსური იჯარის აღრიცხვის ანალოგიურად. სტანდარტი ითვალისწინებს აღიარების ორ გამონაკლისს მოიჯარეებისთვის - „დაბალი ღირებულები მქონე“ აქტივების (მაგ. პერსონალური კომპიუტერები) იჯარა და მოკლევადიანი იჯარა (ე. ი. იჯარა 12-თვიანი ან ნაკლები ვადით). საიჯარო ხელშეკრულების ძალაში შესვლის თარიღისთვის, მოიჯარე აღიარებს ვალდებულებას საიჯარო გადასახადის გადახდის თაობაზე (ე. ი. საიჯარო ვალდებულება) და აქტივს, რომელიც წარმოადგენს უფლებას საბაზისო აქტივის გამოყენებაზე იჯარის ვადის განმავლობაში (ე. ი. აქტივის გამოყენების უფლება). მოიჯარეები ვალდებული არიან ცალკე აღიარონ საიჯარო ვალდებულების საპროცენტო ხარჯი და აქტივის გამოყენების უფლების სამორტიზაციო ხარჯი.

მოიჯარე ასევე ვალდებულია გარკვეული მოვლენების დადგომის შემთხვევაში (მაგ. იჯარის ვადის შეცვლა, სამომავლო საიჯარო გადასახადებში ცვლილება მათი განსაზღვრისთვის გამოყენებული ინდექსის ან განაკვეთის ცვლილების გამო) ხელახლა შეაფასოს საიჯარო ვალდებულება. მოიჯარე ზოგადად საიჯარო ვალდებულების ხელახლა შეფასების თანხას აღიარებს, როგორც აქტივის გამოყენების უფლების კორექტირებას.

მოიჯარის აღრიცხვა ფასს (IFRS) 16-ის მიხედვით არსებითად არ განსხვავდება ბასს (IAS) 17-ის თანახმად არსებული პრაქტიკისგან. მოიჯარე გააგრძელებს ყველა იჯარის კლასიფიცირებას იმავე პრინციპით, როგორც ბასს (IAS) 17-ის მიხედვით და გამოიჯნავს ორი ტიპის იჯარას: საოპერაციოს და ფინანსურს.

ფასს (IFRS) 16-ით, რომელიც მოქმედია 2019 წლის 1 იანვარს და ამ თარიღის შემდგომი წლიური პერიოდებისთვის, როგორც მოიჯარეებს, ისე - მეიჯარეებს ავალდებულებს უფრო დეტალური განმარტებითი შენიშვნების წარმოდგენას, ვიდრე ეს ბასს (IAS) 17-ის საფუძველზე ხდებოდა.

კომპანია ფასს (IFRS) 16-ის მიღებას რეტროსპექტული მიდგომის გამოყენებით გეგმავს ფასს (IFRS) 16-ის თავდაპირველი გამოყენების კუმულაციური ეფექტით, რომელიც აღიარდება თავდაპირველი გამოყენების თარიღში. კომპანია მიიღებს გადაწყვეტილებას სტანდარტი გამოიყენოს იმ ხელშეკრულებებისთვის, რომლებიც წინასწარ განისაზღვრება იჯარებად ბასს (IAS) 17 და ფასიკ (IFRIC) 4-ის გამოყენებით. შესაბამისად, კომპანია სტანდარტს არ გამოიყენებს იმ ხელშეკრულებებისთვის, რომლებიც წინასწარ არ განისაზღვრება იჯარად ბასს (IAS) 17 და ფასიკ (IFRIC) 4-ის გამოყენებით.

კომპანია ამ სტანდარტით შემოთავაზებულ გამონაკლისებს გამოიყენებს საიჯარო ხელშეკრულებებისთვის, რომლისთვისაც იჯარის ვადა სრულდება თავდაპირველი გამოყენებიდან 12 თვის განმავლობაში, ასევე საიჯარო ხელშეკრულებებისთვის, რომლისთვისაც საბაზისო აქტივს დაბალი ღირებულება აქვს.

კომპანია ამჟამად აფასებს ფასს (IFRS) 16-ის გავლენას, თუმცა არ მოელის მის ფინანსურ ანგარიშგებაზე რაიმე გავლენას სტანდარტზე გადასვლის თარიღში.

კომპანიამ შეაფასა გამოშვებული სხვა სტანდარტები, რომლებიც ჯერ არ არის ამოქმედებული და დაასკვნა, რომ ისინი არ შეესაბამება კომპანიას და არც არის მოსალოდნელი, რომ მათ გავლენა ექნება ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

5. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო მსჯელობები, შეფასებები და დაშვებები

კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობისაგან მოითხოვს მსჯელობების, შეფასებებისა და დაშვების გაკეთებას, რაც გავლენას ახდენს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს წარმოდგენილი შემოსავლების, ხარჯების, აქტივების და ვალდებულებების თანხებზე და პირობითი ვალდებულებების განმარტებით შენიშვნებზე. თუმცა ამ დაშვებების და შეფასებების სუბიექტური ხასიათის გამო შეიძლება მნიშვნელოვანი კორექტირებების შეტანა გახდეს საჭირო მომავალი პერიოდების აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში.

მოსაზრებები

ქვემოთ წარმოდგენილია კომპანიის სააღრიცხვო პოლიტიკის გატარების პროცესში ხელმძღვანელობის მიერ გამოთქმული მოსაზრებები, რომლებიც ყველაზე მეტად მოქმედებს ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე:

სესხების შეფასება

კომპანიის სააღრიცხვო პოლიტიკის მიხედვით სესხების შეფასება ხდება მათი მოსალოდნელი ვადის საფუძველზე. სპეციალური მმართველის გადაწყვეტილებით კომპანიის ყველა ფინანსური ვალდებულება აღირიცხება, როგორც მოთხოვნამდე 2009 წლის 16 მარტიდან - თარიღიდან, როდესაც ქუთაისის საქალაქო სასამართლომ სპეციალური მმართველი დანიშნა, რადგან ამ თარიღიდან კომპანიას არ აქვს გადახდის გადავადების იურიდიული უფლება.

ეს სესხები, ფინანსთა სამინისტროს მიმართ არსებულ დაუფარავ ვალდებულებასთან ერთად ნაპატიებია, რაც მითითებულია სემეკის მიერ 2019 წლის 1 მაისს ფინანსთა სამინისტროდან მიღებულ წერილში (1-ლი შენიშვნა). თუმცა, 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, არ არსებობდა რაიმე სახის ფორმალური მტკიცებულება იმისა, რომ კომპანია გათავისუფლებული იყო ამ ვალდებულებებისგან. შესაბამისად, ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ ეს ვალდებულებები არ შეიძლება იყოს აღიარების შეწყვეტის საფუძველი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ის გეგმავს ვალდებულებების აღიარება შეწყვეტოს მას შემდეგ, რაც მისი კრედიტორებისგან ან შიდა კომპანიისგან მიიღებს რაიმე ოფიციალურ შეტყობინებას ან ამასთან დაკავშირებით გაფორმდება ხელშეკრულება.

საკუთრების უფლება გაზსადენის ქსელზე

2014 წლის 31 ოქტომბერს სემეკმა დაამტკიცა #26 დადგენილება, რომელიც ძალაში შევიდა „ბუნებრივი გაზის მიწოდებისა და მოხმარების წესების დამტკიცების შესახებ“ სემეკის 2009 წლის 9 ივლისის #12 დადგენილების ცვლილების სახით. ამ დადგენილების მიხედვით, აბონენტის ტერიტორია განისაზღვრა, როგორც აბონენტის საკუთრებაში არსებული ტერიტორია. აბონენტის ტერიტორიის გარეთ („წითელი ხაზი“) მდებარე ყველა მასალა და აღჭურვილობა, გაზის მრიცხველების ჩათვლით, წარმოადგენს ბუნებრივი გაზის განაწილების ლიცენზიის მფლობელის საკუთრებას, მათი ადგილმდებარეობის მიუხედავად. კომპანია ახდენს ახალი მომხმარებლების ქსელთან მიერთებისთვის გაწეული კაპიტალური დანახარჯების იმ ნაწილის კაპიტალიზებას, რომელიც გაიწია აბონენტის ტერიტორიის გარეთ, „წითელი ხაზის“ მიღმა. კომპანიის გადაწყვეტილებას „წითელი ხაზის“ მიღმა ჩატარებული ამგვარი სამუშაოების მოცულობაზე მნიშვნელოვანი გავლენა აქვს კაპიტალიზებული დანახარჯების ღირებულებაზე ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში გაცხადებულ ძირითად საშუალებებში.

5. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო მსჯელობები, შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

შეფასებები და დაშვებები

ქვემოთ განხილულია ანგარიშგების დღეს მომავლის შესახებ გაკეთებული ძირითად დაშვებებში და შეფასებებში უზუსტობის სხვა ძირითადი მიზეზები, რომლებმაც შეიძლება მომდევნო ფისკალურ წელს აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებში არსებითი კორექტივების შეტანის აუცილებლობა გამოიწვიოს. კომპანიამ თავისი დაშვებების და შეფასებების საფუძველად გამოიყენა ის ინფორმაცია, რომელიც ხელმისაწვდომი იყო ფინანსური ანგარიშგების მომზადების დროს. თუმცა არსებული გარემოებები და დაშვებები მომავალ მოვლენებთან დაკავშირებით შეიძლება შეიცვალოს ბაზრის პირობების ან გარიგებების ისეთი ცვლილებების გამო, რომლებიც არ ექვემდებარება კომპანიის კონტროლს. ასეთი ცვლილებები დაშვებებში აისახება მათი დადგომისთანავე.

არაფინანსური აქტივების გაუფასურება

კომპანიამ არაფინანსური აქტივების აღდგენითი ღირებულება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდის გამოყენებით მიიღო. ფულადი ნაკადები მიიღება მომდევნო ხუთი წლის ბიუჯეტიდან და ისინი არ მოიცავს რესტრუქტურისაგან, რომელთა ვალდებულებაც კომპანიას ჯერ არ აუღია ან მნიშვნელოვან სამომავლო ინვესტიციებს, რომლებიც გააუმჯობესებს შემოწმებული აქტივების ეფექტურობას. ხელმძღვანელობამ შეაფასა, რომ არაფინანსური აქტივების ანაზღაურებადი ღირებულება მათ საბალანსო ღირებულებას უდრის. კომპანიის არაფინანსური აქტივების ანაზღაურებადი ღირებულების განსაზღვრაში კომპანიამ გამოიყენა რამდენიმე მნიშვნელოვანი დაშვება: i) წლიური კაპიტალური დანახარჯების ბიუჯეტი გაზგამანაწილებელი ქსელის რეაბილიტაციის და ახალი აბონენტების მიერთებისთვის 20,872,000 ლარის ოდენობით და ii) სოციალური გაზის შესყიდვის ფასი 2019 წლის იანვრიდან 1.3 აშშ დოლარით შემცირდება. თუ შესყიდვის ფასი შემცირდება იმაზე ნაკლებით, ვიდრე კომპანია მოელის და აშშ დოლარის წლიური საშუალო კურსი ლართან მიმართებით აღემატება 2.7318-ს, კომპანია თავიდან განიხილავს დაშვებებს, რომლებიც უკავშირდება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მოდელში ბიუჯეტირებულ კაპიტალურ დანახარჯების მოცულობას. გარდა ამისა, მოსალოდნელია, რომ გასაყიდი ტარიფები კომერციული მომხმარებლებისთვის უცვლელად დარჩება არსებულ დონეზე - ათას კუბურ მეტრზე 860 ლარის ოდენობით, 2019 წლის თებერვლის თვიდან. აღდგენითი ღირებულება მგრძნობიარეა ბუნებრივი გაზის შესყიდვის ფასის, სავალუტო კურსისა და დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მოდელში გამოყენებული დისკონტირების განაკვეთის მიმართ.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიზები

თითოეული საანგარიშგებო თარიღისათვის, კომპანია აფასებს ფინანსური აქტივის ან ფინანსური აქტივების ჯგუფის გაუფასურების რამე ობიექტური ნიშნის არსებობას. თუ არსებობს ობიექტური მტკიცებულება იმისა, რომ წარმოიშვა გაუფასურების ზარალი ან ნეგატიური მოსალოდნელი ცვლილება საპროგნოზო ინფორმაციაზე, აქტივის საბალანსო ღირებულება მცირდება გაუფასურების რეზერვის ანგარიშის მეშვეობით და დანაკარგის თანხა აისახება მიმდინარე პერიოდის ხარჯებში.

ხელმძღვანელობის შეფასებით, 8,966,272 ლარი (2017 წ.: 9,232,045 ლარი) დებიტორული დავალიანების გაუფასურებით გამოწვეული შესაძლო დანაკარგების ყველაზე ზუსტი შეფასებაა (მე-14 შენიშვნა).

შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

6. შემოსავალი

	2018	2017
	ლარი	ლარი
ბუნებრივი აირის რეალიზაცია	267,460,908	270,030,650
გაზიფიკაციის და სხვა სამონტაჟო მომსახურება	13,175,429	13,047,419
შემოსავალი ბუნებრივი აირის ტრანზიტით	2,685,293	2,311,745
ბუნებრივი აირის მრიცხველების რეალიზაცია	155,268	123,398
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	404,140	417,127
	283,881,038	285,930,339

კომპანიამ აღიარა შემოსავალთან დაკავშირებული შემდეგი სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები და სახელშეკრულებო ვალდებულებები:

	2018	2017
	ლარი	ლარი
სავაჭრო დებიტორული დავალიანება (მე-14 შენიშვნა)	52,568,873	47,102,290
სახელშეკრულებო ვალდებულებები	7,584,786	4,793,175

დებიტორული დავალიანების აღიარება ხორციელდება მაშინ, როდესაც ანაზღაურებაზე უფლება უპირობო ხდება. სახელშეკრულებო ვალდებულებები ითვლება კლიენტებისგან მიღებულ საზღაურად და წარმოადგენს კომპანიის ვალდებულებას, მის აბონენტებს მიაწოდოს ბუნებრივი აირი.

კომპანიის 7,584,786 ლარის ოდენობით სახელშეკრულებო ვალდებულებების აღიარება მოსალოდნელია 2019 წლის შემოსავლის სახით, რომელიც უკავშირდება საანგარიშგებო თარიღში დაუკმაყოფილებელ შესასრულებელ ვალდებულებებს. 2018 წელს, კომპანიამ შემოსავლის სახით აღიარა 3,745,547 ლარი, რომელიც საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისში აღრიცხული იყო სახელშეკრულებო ვალდებულებების ნაწილში.

7. გაყიდული საქონლის თვითღირებულება

	2018	2017
	ლარი	ლარი
მიწოდებული ბუნებრივი აირის თვითღირებულება (ა)	236,732,672	252,292,062
თანამშრომელთა სარგებელი	9,639,027	8,231,518
გაზიფიკაციის ხარჯები	4,550,136	4,625,690
ცვეთა (მე-12 შენიშვნა)	4,305,103	3,816,350
ბუნებრივი აირის სისტემის რეგულირების მოსაკრებელი	533,372	593,752
ბუნებრივი აირის მრიცხველების თვითღირებულება	274,638	117,863
სხვა	2,256,439	1,841,533
	258,291,387	271,518,768

- (ა) სემეკის მიერ დადგენილი ნორმების მიხედვით 9.04%-იანი ტექნიკური დანაკარგები (2017 წ.: 9.04%) კომპანიის ბუნებრივი აირის ტრანსპორტირების ქსელისთვის მისაღებად ითვლება. ტექნიკური დანაკარგები გამოითვლება, როგორც სხვაობა კომპანიის მიერ შესყიდულ ბუნებრივ აირსა და კომპანიის მიერ თავისი აბონენტებისთვის წლის განმავლობაში მიწოდებულ ბუნებრივ აირს შორის. შესყიდული ბუნებრივი აირის 9.04%-იან დანაკარგებს კომპანია აღრიცხავს, როგორც მიწოდებული ბუნებრივი აირის თვითღირებულებას და შეაქვს გაყიდული საქონლის თვითღირებულებაში. 9.04%-ს ზემოთ დანაკარგები აღირიცხება კომერციული დანაკარგების სახით, რადგანაც კომპანიის აზრით ამ დანაკარგების ძირითადი მიზეზი მრიცხველების სისტემის არასახარბიელო მდგომარეობაა. 2018 წლის განმავლობაში, მთლიანი დანაკარგები გაუტოლდა შესყიდული ბუნებრივი აირის 8.26%-ს (2017 წ.: 8.33%). სემეკმა 2019 წლისთვის 6.64%-მდე შეამცირა გაზის დაშვებული ნორმატიული დანაკარგი.

შპს „ეკონომიკური-თბილისი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

8. ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

	2018	2017
	ლარი	ლარი
თანამშრომელთა სარგებელი	10,183,825	9,741,119
სხვა გადასახადები	890,999	822,987
ცვეთა (მე-12 შენიშვნა)	701,131	527,044
ტრანსპორტირების ხარჯი	201,241	218,562
პროფესიული მომსახურება	120,595	156,376
დაზღვევა	173,327	100,161
საიჯარო და კომუნალური ხარჯები	104,148	96,569
საოფისე ხარჯები და საბანკო მომსახურების საზღაურები	48,746	48,980
დებიტორული დავალიანების ჩამოწერა (ა)	–	612,846
მომცემი სასაქონლო-მატერიალური მარაგების ჩამოწერა	–	70,608
ძირითადი საშუალებების გაუფასურება (მე-12 შენიშვნა)	–	65,720
სხვა	600,746	456,489
	13,024,758	12,917,461

(ა) სემეკის მიერ 2017 წლის 19 აპრილს გამოცემული ბრძანების (N30/13) საფუძველზე, კომპანიამ ჩამოწერა კომერციული სექტორიდან ერთერთი აბონენტის სავაჭრო დებიტორული დავალიანება, ბუნებრივი აირის მოხმარების სადავო ანგარიშფაქტურების გამო.

9. რეალიზაციის და მარკეტინგის ხარჯები

	2018	2017
	ლარი	ლარი
თანამშრომელთა სარგებელი	4,930,298	4,621,614
მასალები	555,788	284,843
ცვეთა და ამორტიზაცია (მე-12 შენიშვნა)	350,522	289,751
სხვა	644,302	672,573
	6,480,910	5,868,781

10. ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლები და მასზე გაწეული დანახარჯები

	2018	2017
	ლარი	ლარი
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი		
საპროცენტო შემოსავალი მიმდინარე ანგარიშებზე	275,068	353,314
	275,068	353,314
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები		
Intergas Finance BV-სგან მიღებულ სესხზე დარიცხული პროცენტი (მე-18 შენიშვნა)	5,797,592	4,680,289
	5,797,592	4,680,289

შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

11. სხვა არასაოპერაციო შემოსავალი და ხარჯები

	2018 ლარი	2017 ლარი
სხვა არასაოპერაციო შემოსავალი		
შემოსულობა თანამშრომლებისთვის გადასახდელი თანხების ჩამოფასებიდან (ა)	2,139,242	-
იურიდიული საქმეების ანარიცხის შემობრუნება (20-ე შენიშვნა)	1,047,628	-
უიმედო სესხების შემობრუნება (მე-14 შენიშვნა)	265,773	91,866
შემოსავალი კომერციული სექტორის ჯარიმებიდან	202,976	251,713
ძირითადი საშუალებების შემობრუნება (მე-12 შენიშვნა)	118,864	-
ინვენტარიზაციის შედეგების შეჯერება	142,727	108,603
სასაქონლო-მატერიალურ მარაგებზე ადრე აღრიცხული გაუფასურების შემობრუნება	42,620	-
სხვა	202,545	233,237
	4,162,375	685,419
სხვა არასაოპერაციო ხარჯები		
ფინანსთა სამინისტროს მიმართ არსებულ ვადაგადაცილებულ დავალიანებაზე დარიცხული ჯარიმა (მე-19 შენიშვნა)	10,220,000	10,220,000
ბუნებრივი აირის მომწოდებლების მიმართ არსებულ ვადაგადაცილებულ დავალიანებაზე დარიცხული ჯარიმა	749,223	571,275
სხვა	201,566	44,507
	11,170,789	10,835,782

- (ა) ახალი ხელმძღვანელობის დანიშვნის შედეგად, 2018 წლის განმავლობაში კომპანიამ ჩამოწერა 2009 წლის 16 მარტის შემდეგ ყოფილი მშობელი კომპანიის მიერ დანიშნული ხელმძღვანელობისთვის დარიცხული ხელფასები.

შპს „კატრანსგაზ-თბილისი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

12. ძირითადი საშუალებები

	მიწა	მილსადენები	შენობა-ნაგებობები	მანქანა- დანადგარები და აღჭურვილობა	სატრანსპორტო საშუალებები და სხვა	დაუმთავრებელი მშენებლობა	სულ
	ლარი	ლარი	ლარი	ლარი	ლარი	ლარი	ლარი
მთლიანი საბალანსო ღირებულება							
ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბერს	1,025,822	99,666,179	2,715,989	7,065,288	4,780,711	2,358,854	117,612,843
შესყიდვები	–	–	–	954,343	429,955	10,431,889	11,816,187
შიდა გადაცემები	–	9,953,684	91,290	–	22,746	(10,067,720)	–
სასაქონლო-მატერიალურ მარაგებად რეკლასიფიკაცია	–	(71,341)	–	(57,116)	–	–	(128,457)
გასვლები	–	(42,353)	–	(142,182)	–	(98,638)	(283,173)
გაუფასურება	–	–	–	–	–	(65,720)	(65,720)
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბერს	1,025,822	109,506,169	2,807,279	7,820,333	5,233,412	2,558,665	128,951,680
შესყიდვები	–	560,083	93,025	593,992	142,870	11,870,785	13,260,755
შიდა გადაცემები	–	12,260,623	128,182	–	9,163	(12,397,968)	–
სასაქონლო-მატერიალურ მარაგებად რეკლასიფიკაცია	–	(182,573)	–	(53,766)	–	–	(236,339)
გასვლები	–	(50,862)	–	(46,814)	(48,856)	(2,306)	(148,838)
გაუფასურების შემობრუნება	–	–	–	–	–	118,864	118,864
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,025,822	122,093,440	3,028,486	8,313,745	5,336,589	2,148,040	141,946,122
დაგროვილი ცვეთა							
ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბერს	–	38,451,270	337,634	4,849,488	3,920,797	–	47,559,189
წლის დანარიცხი	–	3,794,318	45,559	475,105	304,095	–	4,619,077
გასვლები	–	(20,321)	–	(140,825)	–	–	(161,146)
სასაქონლო-მატერიალურ მარაგებად რეკლასიფიკაცია	–	(30,109)	–	(55,461)	–	–	(85,570)
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბერს	–	42,195,158	383,193	5,128,307	4,224,892	–	51,931,550
წლის დანარიცხი	–	4,300,910	56,890	606,160	356,477	–	5,320,437
გასვლები	–	(20,780)	–	(44,602)	(33,042)	–	(98,424)
სასაქონლო-მატერიალურ მარაგებად რეკლასიფიკაცია	–	(74,040)	–	(22,769)	–	–	(96,809)
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	–	46,401,248	440,083	5,667,096	4,548,327	–	57,056,754
წმინდა საბალანსო ღირებულება							
2018 წლის 31 დეკემბერს	1,025,822	75,692,192	2,588,403	2,646,649	788,262	2,148,040	84,889,368
წმინდა საბალანსო ღირებულება							
2017 წლის 31 დეკემბერს	1,025,822	67,311,011	2,424,086	2,692,026	1,008,520	2,558,665	77,020,130

შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

12. ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

- (ა) კომპანია ყოველწლიურად ატარებს მისი ძირითადი საშუალებების ინვენტარიზაციას. ამასთან, ყველა საანგარიშგებო პერიოდში ხელმძღვანელობა აფასებს ხომ არ არის მოძველებული მის საწყობში არსებული მარაგები. 2018 წელს ჩატარებული ანალიზის საფუძველზე, ხელმძღვანელობამ შემოაბრუნა ადრე აღიარებული ერთეულები მთლიანი ღირებულებით 118,864 ლარი (2017 წელს (65,720 ლარი)), რომლებიც წარმოადგენდა წარსულში კაპიტალის ინვესტირების პროექტის საჭიროებებიდან გამომდინარე შეძენილ კონკრეტულ მასალებს და მოწყობილობებს.

13. სასაქონლო-მატერიალური მარაგები

31 დეკემბრისთვის სასაქონლო-მატერიალურ მარაგებში შედიოდა:

	2018	2017
	ლარი	ლარი
სათადარიგო ნაწილები თვითღირებულებით	1,142,598	1,092,390
სხვა	78,981	97,182
	1,221,579	1,189,572

2018 წლის განმავლობაში კომპანიამ აღრიცხა მოძველებული სასაქონლო-მატერიალური მარაგების მუხლების გაუფასურების შემობრუნება 42,620 ლარის (2017 წ.: (70,608 ლარი)) ოდენობით.

14. სავაჭრო დებიტორული დავალიანება

31 დეკემბრისთვის სავაჭრო დებიტორულ დავალიანებაში შედიოდა:

	2018	2017
	ლარი	ლარი
სავაჭრო დებიტორული დავალიანება	61,535,145	56,334,335
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხი	(8,966,272)	(9,232,045)
	52,568,873	47,102,290

სავაჭრო დებიტორული დავალიანება ძირითადად წარმოადგენს ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ბუნებრივი აირის გაყიდვის შედეგად კლიენტებისგან მისაღებ თანხებს.

სავაჭრო დებიტორული დავალიანება უპროცენტოა, ჩვეულებრივ აქვს 17-დღიანი ვადა და გამოხატულია ლარში.

31 დეკემბრის მდგომარეობით სავაჭრო დებიტორული ანგარიშების გაუფასურების ანალიზი ხანდაზმულობის ვადების მიხედვით შემდეგია:

	სულ	არც ვადაგადაცილებული, არც გაუფასურებული	ვადაგადაცილებული, მაგრამ არა გაუფასურებული 30 დღეზე ნაკლები	30-დან 90 დღემდე	90-120 დღე
მოსალოდნელი ზარალის განაკვეთი		0%	5%	10%	20%
2018	52,568,873	51,712,436	597,490	174,094	84,853
2017	47,102,290	46,145,278	661,892	218,853	76,267

შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

14. სავაჭრო დებიტორული დავალიანება (გაგრძელება)

მომრაობები მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში შესაძლოა შემდეგი სახით შეფასდეს:

	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხი
2016 წლის 31 დეკემბერს	(9,323,911)
შემობრუნება წლის განმავლობაში	91,866
2017 წლის 31 დეკემბერს	(9,232,045)
შემობრუნება წლის განმავლობაში	265,773
2018 წლის 31 დეკემბერს	(8,966,272)

15. წინასწარ გადახდილი და გადასახდელი წმინდა გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა

31 დეკემბრის მდგომარეობით საგადასახადო დავალიანება, მოგების გადასახადის გარდა, მოიცავდა შემდეგს:

	2018	2017
	ლარი	ლარი
ანაზღაურებადი დღე	936,806	1,048,968
საშემოსავლო გადასახადის ვალდებულება	(1,032,026)	(772,142)
სხვა საგადასახადო დავალიანება	(143,721)	(70,759)
	(238,941)	206,067

16. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავდა ნაღდი ფულის ნაშთს საბანკო ანგარიშებზე. კომპანია საპროცენტო შემოსავალს იღებს რეზიდენტ ბანკებში განთავსებულ მიმდინარე ანგარიშებზე. მიმდინარე ანგარიშებზე მიღებული საპროცენტო შემოსავალი შეადგენდა 275,068 ლარს (2017 წ.: 353,314 ლარი).

17. კაპიტალი

17.1 საწესდებო კაპიტალი

კომპანიის საწესდებო კაპიტალი 2018 წლის 31 დეკემბერს 200 ლარს შეადგენდა და მას სრულად ფლობს შპს „ვოლთბეი“.

17.2 დამატებით შეტანილი კაპიტალი

2,918,889 ლარის დამატებით შეტანილი კაპიტალი უკავშირდება სხვაობას კომპანიის მიერ ყოფილი მშობელი კომპანიისგან ფინანსური დახმარების ფარგლებში მიღებულ თანხებსა და მიღების თარიღისთვის მის სამართლიან ღირებულებას შორის (მე-18 შენიშვნა).

შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

18. სესხები

საკრედიტო დაწესებულება	ნომინალური საპროცენტო		დაფარვის ვადა	2018 წლის	2017 წლის
	განაკვეთი	ვალუტა		31 დეკემბერი	31 დეკემბერი
მიმდინარე					
ყოფილი მშობელი					
კომპანიისგან მიღებული					
ფინანსური დახმარება (ა)	0%	აშშ დოლარი	მოთხოვნამდე	184,471,272	178,654,424
„Intergas Finance BV“ (ბ)	ლიბორი + 2.3%	აშშ დოლარი	მოთხოვნამდე	176,232,465	164,772,182
				360,703,737	343,426,606

(ა) ყოფილი მშობელი კომპანიისგან მიღებული ფინანსური დახმარება

2007-2008 წლებში ყოფილმა მშობელმა კომპანიამ ფინანსური დახმარება გაუწია კომპანიას სამ ტრანშად გაცემული უპროცენტო სესხების სახით. უპროცენტო სესხები გაცემულია ხელმოწერილი სასესხო ხელშეკრულებების საფუძველზე და აქვთ დაფარვის განსაზღვრული თარიღი. სესხების გაცემისას მათი სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა მათ დასაფარად სამომავლო შენატანების დისკონტირებით სესხის მოსალოდნელი ვადისა და კომპანიის მიერ მესამე მხარე ფინანსური ინსტიტუტებისგან მიღებული ანალოგიური სესხების საპროცენტო განაკვეთების გამოყენებით.

ყოფილი მშობელი კომპანიისგან ყველა სესხს დადგენილი დაფარვის თარიღი აქვს, თუმცა დღეისათვის ეს სესხები ვადაგადაცილებულია და ისინი კლასიფიცირებულია „მოთხოვნამდე“ კატეგორიაში.

(ბ) „Intergas Finance BV“-სგან მიღებული სესხი

2011 წლის 20 სექტემბერს სესხი „Credit Suisse“-ისგან გადაეწერა ყოფილი მშობელი კომპანიის კონტროლს დაქვემდებარებულ კომპანიას - „Intergas Finance BV“. კომპანია აგრძელებს პროცენტის დარიცხვას და სესხს მიაკუთვნებს „მოთხოვნამდე“ კატეგორიას, რადგანაც „Intergas Finance BV“-ს მიმართ არსებულ დავალიანებაზე არც ხელშეკრულებით გათვალისწინებული და არც მოსალოდნელი დაფარვის გრაფიკი არსებობს. სესხის ძირითადი თანხა 50,000,000 აშშ დოლარია. სესხზე დარიცხული პროცენტი შეადგენს 5,797,592 ლარს (2017 წ.: 4,680,289 ლარი).

2019 წლის 30 აპრილს კომპანიამ მიიღო ინფორმაცია, რომ მას ეპატია ყოფილი მშობელი კომპანიის და „Intergas Finance BV“-ს ეს ვადაგადაცილებული სესხები (მე-2 შენიშვნა), თუმცა კომპანიას ჯერ არ მიუღია ამ ვალდებულებების ჩამოწერის შესახებ ოფიციალური სამართლებრივი მტკიცებულება.

შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

19. სავაჭრო კრედიტორული დავალიანება

	2018	2017
	ლარი	ლარი
დავალიანება ფინანსთა სამინისტროს მიმართ (ა)	100,324,000	90,104,000
შესყიდულ ბუნებრივ აირთან დაკავშირებული დავალიანება	57,752,241	59,130,514
კაპიტალურ ინვესტიციებთან დაკავშირებული დავალიანება	1,013,412	499,702
მასალების მიწოდებისთვის გადასახდელი თანხები	507,821	216,388
სხვა დავალიანება	1,318,796	743,452
სავაჭრო ვალდებულებები, სულ	160,916,270	150,694,056

- (ა) ფინანსთა სამინისტროს მიმართ ვადაგადაცილებულ დავალიანებას ყოველდღიურად 0.05%-ის საურავი ერიცხება. 2018 წლის განმავლობაში დარიცხულმა ჯარიმამ სულ 10,220,000 ლარი (2017 წ.: 10,220,000 ლარი) შეადგინა (მე-11 შენიშვნა). 2018 და 2017 წლებში ჯარიმა არ გადახდილა. 2019 წლის 30 აპრილს კომპანიამ მიიღო ინფორმაცია, რომ მას ეპატა ვადაგადაცილებული დავალიანება ფინანსთა სამინისტროს მიმართ (მე-2 შენიშვნა), თუმცა კომპანიას ჯერ არ მიუღია ამ ვალდებულებების ჩამოწერის შესახებ ოფიციალური სამართლებრივი მტკიცებულება.

20. ანარიცხები

	გამოუყენებელი შვებულებები	სასამართლო დავები (ა)	სულ
2016 წლის 31 დეკემბერს	616,227	1,066,406	1,682,633
წლის დანარიცხი	81,191	–	81,191
2017 წლის 31 დეკემბერს	697,418	1,066,406	1,763,824
შემობრუნება წლის განმავლობაში	(40,657)	(1,047,628)	(1,088,285)
2018 წლის 31 დეკემბერს	656,761	18,778	675,539

- (ა) ანარიცხები იურიდიული საქმეებისთვის წარმოადგენს კომპანიის მიერ თავის ქსელთან მიერთების ტექნიკური პირობების გამოშვებისთვის დადგენილ ტარიფებს. 2006 წლიდან სემეკის #9/1 დადგენილებით ეს მომსახურება უფასო გახდა. დადგენილების მიუხედავად, კომპანია 2009 წლის 31 დეკემბრამდე აგრძელებდა კლიენტებისთვის ამ მომსახურების ღირებულების გადახდის დაკისრებას. კომპანიამ შექმნა ანარიცხები ამ პერიოდის განმავლობაში აღიარებული შემოსავლების მთლიანი ოდენობისთვის და მთლიანად შემოაბრუნა ანარიცხი გათავისუფლების პერიოდის გასვლის გამო.

21. გარიგებები და ნაშთები დაკავშირებულ მხარეებთან

იმის გამო, რომ ყოფილ მშობელ კომპანიასთან და მის შვილობილ კომპანიებთან გარიგებები და ნაშთები მნიშვნელოვანია, კომპანიამ ანგარიშგებაში მათი ჩვენება გადაწყვიტა დაკავშირებულ მხარეებთან გარიგებების სახით.

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია იმ გარიგებების მთლიანი თანხა, რომლებიც ყოფილ მშობელ კომპანიასთან და მის შვილობილ კომპანიებთან შესაბამის ფინანსურ წელს განხორციელდა:

შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

21. გარიგებები და ნაშთები დაკავშირებულ მხარეებთან (გაგრძელება)

დაკავშირებული მხარეების მიერ გაცემული სესხები	ხელშეკრულებით დადგენილი საპროცენტო განაკვეთი	ვალუტა	საპროცენტო ხარჯი	ვალდებულებები დაკავშირებული მხარეების მიმართ
სამართლებრივი მშობელი კომპანია 2018				
სს „ყაზტრანსგაზი“ (მე-18 შენიშვნა)	0%	აშშ დოლარი	–	184,471,272
„Intergas Finance BV“ (მე-18 შენიშვნა)	ლიბორი + 2.3%	აშშ დოლარი	5,797,592	176,232,465
2017				
სს „ყაზტრანსგაზი“ (მე-18 შენიშვნა)	0%	აშშ დოლარი	–	178,654,424
„Intergas Finance BV“ (მე-18 შენიშვნა)	ლიბორი + 2.3%	აშშ დოლარი	4,680,289	164,772,182

კომპანიის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება

2009 წლის 16 მარტიდან კომპანიის ხელმძღვანელობას, სემეკის მოთხოვნისამებრ, წარმოადგენს ერთი პირი - სპეციალური მმართველი, რომელიც დანიშნა ქუთაისის საქალაქო სასამართლომ. მისი წლიური ანაზღაურება მოიცავს დაქირავებულ მომუშავეთა მოკლევადიან გასამრჯელოებს 120,000 ლარის ოდენობით (2017 წ.: 119,523 ლარი) და 60,000 ლარის ოდენობით ბონუსებს (2017 წ.: 50,000 ლარი).

22. რისკის მართვის მიზნები და პოლიტიკები

ფინანსური რისკის მართვა

კომპანიის ძირითადი ფინანსური ვალდებულება შედგება ყოფილი მშობელი კომპანიის შვილობილი კომპანიებისგან მიღებული პროცენტიანი სესხებისგან, ყოფილი მშობელი კომპანიისგან მიღებული ფინანსური დახმარებისა და სავაჭრო კრედიტორული დავალიანებისგან. წინა პერიოდებში კომპანიამ ეს სახსრები ისესხა საინვესტიციო საქმიანობისა და თავისი ოპერაციების დასაფინანსებლად.

2018 და 2017 წლებში დამატებითი სახსრების სესხება არ მომხდარა.

კომპანიის ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის შემდეგი ძირითადი რისკებია დამახასიათებელი: საკრედიტო, სავალუტო, ლიკვიდურობის და საპროცენტო განაკვეთის რისკები. კომპანიას ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის დამახასიათებელი რისკების კონტროლის პოლიტიკა არა აქვს, გარდა საკრედიტო და ლიკვიდურობის რისკებისა.

კომპანიას მიაჩნია, რომ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ფინანსური ინსტრუმენტების თანხები მათ სამართლიან ღირებულებათა გონივრული შეფასებაა მათი მოკლევადიანი ხასიათიდან გამომდინარე.

22. რისკის მართვის მიზნები და პოლიტიკები (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი**

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ მომწოდებელი ვერ შეასრულებს ფინანსური ინსტრუმენტით ან კლიენტთან გაფორმებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს და ამით კომპანიას ფინანსური ზარალი მიაღებება. კომპანიას საკრედიტო რისკი ემუქრება საოპერაციო საქმიანობის (ძირითადად სავაჭრო დებიტორული დავალიანება) და ფინანსური საქმიანობის ნაწილში, ასევე ბანკებსა და ფინანსურ ინსტიტუტებში განთავსებული მიმდინარე ანგარიშებიდან გამომდინარე.

საკრედიტო რისკი, ანუ რისკი იმისა, რომ კონტრაქტის დავალიანებას ვერ დაფარავს, ძირითადად კონტროლდება ურჩი აბონენტებისთვის ბუნებრივი აირის მიწოდების დროულად შეწყვეტით. კომპანიის საკრედიტო რისკის მოცულობას წარმოადგენს სავაჭრო დებიტორული დავალიანების, ასევე ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების მთლიანი ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შექმნილი ანარიცხით შემცირებული სავაჭრო დებიტორული დავალიანების ნაშთი ყველაზე ზუსტად ასახავს იმ სავაჭრო დებიტორული დავალიანების მოცულობას, რომლის ამოღებაც მოსალოდნელია.

კომპანია საკრედიტო რისკს მართავს ხელმისაწვდომი ფულადი სახსრების უდიდესი ნაწილის საქართველოს წამყვან ბანკებში განთავსებით. კომპანიის ხელმძღვანელობა მუდმივად აკონტროლებს იმ ბანკების სტატუსს, სადაც ფულადი სახსრები აქვს განთავსებული.

კომპანიამ ქსელიდან თიშავს 17 დღეზე მეტი პერიოდით ვადაგადაცილებული დავალიანების მქონე მომხმარებლებს. შესაბამისად, კომპანიის სავაჭრო დებიტორული დავალიანება უმეტესად სრულად არის დაფარული.

2018 წლის 31 დეკემბრისთვის, საკრედიტო რისკის მთლიანი მოცულობა 53,203,381 ლარს (2017 წ.: 51,062,803 ლარი) უტოლდებოდა.

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება ან სამომავლო ფულადი ნაკადები ცვალებადი იქნება სავალუტო კურსის მერყეობის გამო. ძირითადი უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილება მოქმედებს კომპანიის ფინანსურ პოზიციაზე და ფულადი სახსრების მოძრაობაზე.

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის კომპანიის გადასახადით დაბეგვრამდე ზარალის მგრძნობელობა აშშ დოლარის კურსის სავარაუდო მერყეობის მიმართ, როცა ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია (ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებაში მომხდარი ცვლილებების გამო).

		სავალუტო კურსის ცვლილება	ეფექტი ზარალზე გადასახადით დაბეგვრამდე
2018	აშშ დოლარი	+11.00%	(35,685,401)
		-11.00%	35,685,401
2017	აშშ დოლარი	+13.50%	(41,633,892)
		-9.50%	29,297,924

შპს „ეკატრანსგაზ-თბილისი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

22. რისკის მართვის მიზნები და პოლიტიკები (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკი

კომპანია ფულადი სახსრების დეფიციტის რისკს აკონტროლებს ფულადი ნაკადების მოსალოდნელი გადინებისა და შემოდინების ანალიზით ერთ თვეზე ნაკლები, ერთიდან სამ თვემდე, სამი თვიდან ერთ წლამდე და ერთიდან ხუთ წლამდე პერიოდებისთვის.

კომპანია თავისი ფულადი სახსრების დანაკლისის რისკს აკონტროლებს წმინდა მიმდინარე ფინანსური დავალიანების მაჩვენებლების რეგულარული გადამოწმებით. წმინდა მიმდინარე ფინანსური დავალიანება წარმოადგენს სხვაობას მოხმარებული ბუნებრივი აირისთვის წინა პერიოდებში დარიცხული დავალიანებით შემცირებულ მთლიან მიმდინარე ვალდებულებებსა და მიმდინარე აქტივებს შორის. კომპანიის მიზანია, ბალანსი დაიცვას არსებული ოპერაციების დაფინანსებასა და შესყიდული ბუნებრივი აირისთვის ძველი ვალდებულებების დასაფარად ფულადი სახსრების დაგროვებას შორის.

მე-2 შენიშვნაში მოცემულია კომპანიის წინაშე მდგარი ლიკვიდურობის რისკები და სპეციალური მმართველის დეტალური გეგმები მათ მართვასთან დაკავშირებით.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში მოცემულია კომპანიის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული გადახდების საფუძველზე.

2018 წლის 31 დეკემბერი	საბალანსო ლირებულება	სახელშეკრულ ბო ფულადი ნაკადები	მოთხოვნამდე	0-დან 1 თვემდე	1-დან 3 თვემდე	3-დან 12 თვემდე
სავაჭრო						
კრედიტორული დავალიანება	160,916,270	171,136,270	100,324,000	61,443,937	1,703,333	7,665,000
სესხები	360,703,737	366,501,329	360,703,737	483,133	966,265	4,348,194
თანამშრომლების მიმართ არსებული დავალიანება	1,756,836	1,756,836	–	1,756,836		
	523,376,843	539,394,435	461,027,737	53,463,905	2,669,599	12,013,194

2017 წლის 31 დეკემბერი	საბალანსო ლირებულება	სახელშეკრულ ბო ფულადი ნაკადები	მოთხოვნამდე	0-დან 1 თვემდე	1-დან 3 თვემდე	3-დან 12 თვემდე
სავაჭრო						
კრედიტორული დავალიანება	150,694,056	160,914,056	90,104,000	61,441,723	1,703,333	7,665,000
სესხები	343,426,606	348,299,942	343,426,606	406,111	812,223	3,655,002
თანამშრომლების მიმართ არსებული დავალიანება	3,345,157	3,345,157	–	3,345,157	–	–
	497,465,819	512,559,155	433,530,606	65,192,991	2,515,556	11,320,002

22. რისკის მართვის მიზნები და პოლიტიკა (გაგრძელება)***საპროცენტო განაკვეთის რისკი***

საპროცენტო განაკვეთის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება ან სამომავლო ფულადი ნაკადები ცვალებადი იქნება ბაზარზე არსებული საპროცენტო განაკვეთების მერყეობის გამო. კომპანიისთვის დამახასიათებელი საპროცენტო განაკვეთის რისკი ძირითადად უკავშირდება კომპანიის გრძელვადიან სასესხო ვალდებულებებს, რომლებსაც მცოცავი საპროცენტო განაკვეთი აქვთ.

მომდევნო ცხრილში წარმოდგენილია 31 დეკემბრით დასრულებული 2018 წლისა და 31 დეკემბრით დასრულებული 2017 წლისთვის კომპანიის გადასახადით დაბეგვრამდე ზარალის მგრძნობელობა საპროცენტო განაკვეთებში შესაძლო ცვლილებების მიმართ, როცა ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია (მცოცავი განაკვეთების მქონე ვალდებულებებზე გავლენის შედეგად):

	ზრდა/ კლება საბაზისო ერთეულებში	ეფექტი წლის ზარალზე
2018	11.00%	(55,000)
	-11.00%	55,000
2017	13.50 %	(67,500)
	-9.50 %	47,500

სამართლიანი ღირებულება

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება მნიშვნელოვნად არ განსხვავდება მათი საბალანსო ღირებულებისგან საბალანსო უწყისის გამოშვების თარიღისთვის მათი მოკლევადიანი ხასიათის გამო. ყველა ის ფინანსური აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულებაც შეფასებული ან გაცხადებულია, მესამე დონის იერარქიებს არის მიკუთვნებული.

საოპერაციო რისკის მართვა

როგორც ზემოთ აღინიშნა, კომპანიის სოციალური სექტორისთვის განკუთვნილ ტარიფებს სემეკი არეგულირებს. 2018 წელს სოციალურ სექტორზე რეალიზაციამ კომპანიის გაყიდვების 61,2% შეადგინა (2017 წ.: 60,5%). იმის გათვალისწინებით, რომ ბუნებრივი აირის შესყიდვის ფასები აშშ დოლარში განისაზღვრება, ხოლო გასაყიდი ტარიფი ლარში, ლარი/აშშ დოლარის გაცვლითი კურსის მერყეობა სერიოზულ საოპერაციო რისკს უქმნის კომპანიას. კომპანიამ რამდენჯერმე მიმართა სემეკს გასაყიდი ტარიფების გაზრდის მოთხოვნით, თუმცა 2018 წლის განმავლობაში კომპანიამ ვერ შეძლო გასაყიდი ტარიფების გაზრდა. საქართველოს მთავრობა ამ რისკს მართავდა 2017 წელს მიწოდების ფასების დროებით შემცირების გზით და, როგორც მე-2 შენიშვნაშია აღწერილი, 2019 წლის აპრილიდან, კომერციული ბუნებრივი აირის ღირებულება შემდგომში 10 აშშ დოლარით შემცირდა.

23. პირობითი ვალდებულებები

23.1 საკუთრების უფლებები – მილსადენის ქსელები

საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით, უძრავი ქონების, მათ შორის მილსადენის ქსელების გადაცემა საჯარო რეესტრში უნდა დარეგისტრირდეს, რომ მყიდველი კანონიერი მესაკუთრე გახდეს. კომპანიამ ქ. თბილისის გაზგამანაწილებელი ქსელი სახელმწიფო კომპანია „თბილგაზისგან“ 2006 წელს შეიძინა. უძრავი ქონების საჯარო რეესტრში რეგისტრაცია მოითხოვს მთელი რიგი დოკუმენტების, მათ შორის უძრავი ქონების ტექნიკური დოკუმენტაციისა და საკადასტრო ნახაზების წარდგენას.

უნდა აღინიშნოს, რომ თბილგაზის გაზგამანაწილებელი ქსელი რეესტრში არ იყო გატარებული და შესაბამისად, მისი დარეგისტრირება კომპანიის სახელზე შეუძლებელი იყო მიუხედავად იმისა, რომ თბილგაზთან ხელი მოეწერა ყიდვა-გაყიდვის ხელშეკრულებას და კომპანიასა და თბილგაზს შორის გაფორმდა ქონების ოფიციალური მიღება-ჩაბარების აქტი.

მსგავსი სიტუაცია აქვს საქართველოში კომუნალური მომსახურების ბევრ კომპანიას. საკომუნიკაციო ქსელების უმრავლესობა საბჭოთა კავშირის დროსაა გაყვანილი. მართალია, იმ დროს დოკუმენტირება შედარებით მისაღებ დონეზე იყო, საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდგომი 10-15 წლის განმავლობაში კორპორატიული მართვა და აღრიცხვიანობა მთლიანად მოიშალა. ამ პერიოდში ახლად შექმნილი აქტივების სათანადოდ დოკუმენტირება არ ხდებოდა, ხოლო ძველი დოკუმენტაცია ხშირად იკარგებოდა. ყოველივე ამის გამო, კომუნიკაციების ქსელების პრივატიზაციისას მათზე საკუთრების უფლება ინვესტორებს ძირითადად რეგისტრაციის გარეშე გადაეცემოდათ. ინვესტორებს უწევდათ აქტივების ინვენტარიზაცია, საჭირო ტექნიკური დოკუმენტაციის, მათ შორის ტექნიკური ნახაზების მომზადება და აქტივების დარეგისტრირება.

კომპანიის აქტივების მთლიანი ბაზისთვის ტექნიკური დოკუმენტაციის მომზადება რთული ამოცანაა, რომელიც მნიშვნელოვან ფინანსურ რესურსს მოითხოვს. პროცესი 2008 წელს დაიწყო, თუმცა მოგვიანებით ფინანსური სიძნელეების გამო შეწყდა. 2012 წელს კომპანიამ პროექტი აღადგინა და შეუდგა თავისი გაზგამანაწილებელი ქსელის ტექნიკური ნახაზების მომზადებას საჯარო რეესტრში მისი რეგისტრაციის მიზნით. სპეციალური მმართველის აზრით, გაზგამანაწილებელი ქსელის რეგისტრაციის პროცესის დასრულებამდე მას ქსელის ექსპლუატაციის სრული იურიდიული უფლება აქვს და აქტივს თავის საკუთრებად მიიჩნევს თბილგაზთან გაფორმებული ყიდვა-გაყიდვის ხელშეკრულების საფუძველზე.

რეგისტრაციის პროცესის შედეგად, კომპანიის ძირითადი საშუალებების დასარეგისტრირებლად გარკვეული ცვლილებები შეიძლება გახდეს საჭირო, თუმცა ხელმძღვანელობის აზრით, ამ ცვლილებების შედეგის რაოდენობრივი შეფასება შეუძლებელია, შესაბამისად ისინი არ არის ასახული ფინანსურ ანგარიშგებაში.

შპს „გაზტრანსგაზ-თბილისი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

23. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

23.2 საკუთრების უფლებები – მიწა

საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობა არ შეიცავს კონკრეტულ მითითებებს საკუთრების უფლებებთან დაკავშირებით იმ მიწის ნაკვეთებზე, რომელთა ზედაპირზე და წიაღშიც კომპანიის გაზგამანაწილებელი აღჭურვილობაა განლაგებული. კომპანიის აქტივების დიდი ნაწილი საბჭოთა კავშირის დროს შეიქმნა, როდესაც კერძო საკუთრება არ არსებობდა. პრივატიზაციის პროცესში მიწისქვეშა და მიწისზედა საკომუნიკაციო ქსელებთან დაკავშირებული უფლება-მოვალეობები არ ექვემდებარებოდა კონკრეტულ განხილვებს. კომპანია თავის ქსელურ ობიექტებზე წვდომისთვის სარგებლობს მიწის ნაკვეთებით, რომლებიც სხვა მხარეების საკუთრებაა, რაც წარმოშობს სერვიტუტის ურთიერთობებს მიწის მფლობელთან, თუმცა კომპანიას რიგ შემთხვევებში არ აქვს გაფორმებული ოფიციალური შეთანხმებები, განსაკუთრებით წინა პერიოდებში შექმნილ აქტივებთან დაკავშირებით.

მიწის საკუთრების უფლებები გაურკვეველია ძირითადად საბჭოთა კავშირის დროინდელ აქტივებთან დაკავშირებით. სპეციალური მმართველის აზრით, ის ფაქტი, რომ მიწის ამჟამინდელი მფლობელები არ აპროტესტებენ მათი მიწის ნაკვეთებზე კომპანიის ინფრასტრუქტურის არსებობას, უნდა ჩაითვალოს მათი მხრიდან არსებული ურთიერთობის დღევანდელი ფორმის მიღებად, რომელსაც იურიდიული ძალა აქვს. კანონის შემდგომ დაზუსტებამდე, კომპანიას შეიძლება მოუწიოს მიწის გარკვეულ ნაკვეთებზე საკუთრების უფლების მოპოვება ან იჯარის გადახდა სხვა მხარეებისთვის მიწის გარკვეული ნაკვეთებით სარგებლობის სანაცვლოდ. საქართველოში უძრავი ქონების ბაზარზე სწრაფად ცვალებადი სიტუაცია იმაზე მიანიშნებს, რომ სერვიტუტის უფლებებთან დაკავშირებული მომსახურებისთვის კომპანიას შეიძლება დაეკისროს გადახდები, როგორც მიმდინარე, ისე წინა პერიოდებისთვის.

ამ ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღისთვის სპეციალური მმართველი მიიჩნევს, რომ შეუძლებელია რაიმე დამატებითი ხარჯის გამოანგარიშება, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, რომელიც შეიძლება კომპანიას დაეკისროს ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე და, შესაბამისად, არ არის შექმნილი ანარიცხები ასეთი პოტენციური ვალდებულებებისთვის.

24. ცვლილებები საფინანსო საქმიანობიდან წარმოშობილ ვალდებულებებში

	2018 წლის 1 იანვარი	ფულადი ნაკადები	ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	წმინდა საკურსო ზარალი / (შემოსულობა)	2018 წლის 31 დეკემბერი
მშობელი კომპანიისგან მიღებული ფინანსური დახმარება	178,654,424	–		5,816,848	184,471,272
„Intergas Finance BV“-სგან მიღებული სესხი	164,772,182	–	5,797,592	5,662,691	176,232,465
სულ ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ვალდებულებები	343,426,606	–	5,797,592	11,479,539	360,703,737

შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

24. ცვლილებები საფინანსო საქმიანობიდან წარმოშობილ ვალდებულებებში (გაგრძელება)

	2017 წლის 1 იანვარი	ფულადი ნაკადები	ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	წმინდა საკუროსო ზარალი / (შემოსულობა)	2017 წლის 31 დეკემბერი
მშობელი კომპანიისგან მიღებული ფინანსური დახმარება	182,417,456	–	–	(3,763,032)	178,654,424
„Intergas Finance BV“-სგან მიღებული სესხი	163,321,870	–	4,680,289	(3,229,977)	164,772,182
სულ ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ვალდებულებები	345,739,326	–	4,680,289	(6,993,009)	343,426,606

25. ანგარიშგების თარიღის შემდგომი მოვლენები

2019 წლის 30 აპრილს კომპანიამ მიიღო ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს მიერ გაცემული განჩინება სპეციალური მმართველის მანდატის გაუქმების შესახებ.

**ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს
კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული
ანგარიში**

შპს „თბილისი ენერჯის“ (ყოფილი შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისი“) მფლობელსა და ხელმძღვანელობას,

შპს „თბილისი ენერჯის“ 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2019 წლის 28 ივნისს გაცემულ ჩვენს დასკვნაში გამოვთქვით პირობითი აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩაგვიტარებია წლიურ ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

რუსლან ხოროშვილი,
შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო
2 სექტემბერი 2019

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

შპს „თბილისი ენერჯის“ (ყოფილი შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისი“) მფლობელსა და ხელმძღვანელობას,

შპს „თბილისი ენერჯის“ 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2019 წლის 28 ივნისს გაცემულ ჩვენს დასკვნაში გამოვთქვით პირობითი აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩავვითარებთ წლიურ ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

რუსლან ხოროშვილი,
შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო
2 სექტემბერი 2019

შპს “თბილისი ენერჯის” (ყოფილი შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისის“), მმართველობის ანგარიშგება

I. ზოგადი ინფორმაცია კომპანიის შესახებ

შპს „თბილისი ენერჯის“ („კომპანია“) საქმიანობის ძირითადი საგანია ქ. თბილისის მომხმარებელთა უსაფრთხო, უწყვეტი და საიმედო გაზომომარაგება, შესაბამისი ანაზღაურების პირობით.

კომპანია მეწარმე სუბიექტად დარეგისტრირდა 2006 წლის 2 მარტს შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისის“ სახელით, თბილისის საგადასახადო ინსპექციის #3494/006 გადაწყვეტილებით. კომპანიის დამფუძნებელი-პარტნიორი და 100% წილის მფლობელი ყაზახეთის რესპუბლიკის იურიდიული პირი - სააქციო საზოგადოება “ყაზტრანსგაზი” იყო.

2006 წლის მაისში საქართველოს მთავრობამ, სს „თბილგაზის“ აქტივების გასხვისების მიზნით ჩატარებულ აუქციონში, გამარჯვებულად კომპანია სცნო და მას გაკოტრებული სს „თბილგაზის“ აქტივები 12,5 მლნ. აშშ დოლარად გადასცა.

საქართველოს ენერგეტიკის მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2006 წლის 1 ივნისის #14/4 გადაწყვეტილებით, კომპანიას მიენიჭა ბუნებრივი გაზის განაწილების ლიცენზიის სტატუსი.

კომპანიის საქმიანობას დადგენილი წესით კონტროლს უწევდა საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისია.

კომპანიის ფუნქციონირების მარეგულირებელი ძირითადი ნორმატიული აქტებია: „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ კანონი; „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ კანონი; „ბუნებრივი გაზის მიწოდებისა და მოხმარების წესები“; „გაზის სისტემების უსაფრთხოების ზოგადი მოთხოვნების შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტი.

„თბილისის ბუნებრივი გაზით სტაბილური მომარაგების უზრუნველყოფის შესახებ“ სემეკის 2009 წლის 16 მარტის #3/1 გადაწყვეტილებით, სალიცენზიო პირობების შესრულების უზრუნველსაყოფად, კომპანიაში შემოღებული იქნა სპეციალური მმართველობა და დაინიშნა სპეციალური მმართველი, რაც დამტკიცდა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2009 წლის 16 მარტის #3/53-2009 განჩინებით. აღნიშნული გადაწყვეტილება მიზნად ისახავდა კომპანიის მიერ იმჟამად არსებული კრედიტორის შპს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ წინაშე ბუნებრივი გაზის შეძენის გამო წარმოშობილი დავალიანების 68 777 519.8 ლარის, გადახდასა და მომხმარებელთა ბუნებრივი გაზით უწყვეტ მომარაგებას.

2010 წლის 14 ივლისს შპს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციას“, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსა და საქართველოს ენერგეტიკის სამინისტროს შორის დაიდო სამმხრივი ხელშეკრულება, რომლის შესაბამისად კორპორაციამ ფინანსთა სამინისტროს დაუთმო კომპანიის

მიმართ არსებული დავალიანების მოთხოვნის უფლება, რომელმაც იმ დროისათვის 79 633.0 ათასი ლარი შეადგინა.

კომპანიის მიერ სპეციალური მართვის პერიოდში ვალის მომსახურებისათვის (ძირითადი თანხა და პირგასამტეხლო) გადახდილია 76 971.5 ათასი ლარი, მათ შორის ძირი 11 936.2 ათასი ლარი, ხოლო პირგასამტეხლო - 65 035.3 ათასი ლარი.

2017 წლიდან სს „ყაზტრანსგაზსა“ (13898-1901-AO, ყაზახეთი) და საქართველოს შორის დაიწყო საარბიტრაჟო დავა, რომლის ფარგლებშიც მოსარჩელე მხარემ (სს „ყაზტრანსგაზი“) საქართველოსგან მოითხოვა ზიანის ანაზღაურება 187 902 597.0 აშშ დოლარის ოდენობით და საარბიტრაჟო ხარჯების გადახდა.

აღნიშნული საარბიტრაჟო დავის მორიგებით დასრულებისა და ახალი ინვესტორის მიერ კომპანიის შესყიდვისთვის საჭირო პირობების შექმნის მიზნით, საქართველოს მთვრობამ გამოსცა 2018 წლის 27 აგვისტოს #1707 და 29 აგვისტოს #1738 განკარგულებები, რომლითაც განისაზღვრა:

- კომპანიის გათავისუფლება საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიმართ არსებული დავალიანების გადახდის ვალდებულებისაგან (ვალის პატიება);
- ვალის პატიების შედეგად კომპანიისთვის საგადასახადო ვალდებულებების წარმოშობის შემთხვევაში მთავრობის მიერ ამ ვალდებულების შესრულება;
- კომპანიის 100%-იან წილზე WALT BAY LTD-ის (მარშალის კუნძულების რესპუბლიკაში რეგისტრირებული კომპანია) საკუთრების უფლების მოპოვება.

2018 წლის 13 სექტემბერს ყაზახურ მხარესა და შპს „ვოლთბეის“ შორის გაფორმდა ვალის გადაცემის ხელშეკრულება, რომლის თანახმად სს „ყაზტრანსგაზმა“ და ინტერგაზმა გამოხატეს თანხმობა შპს „ვოლთბეის“ მთლიანად გადასცენ კომპანიის დავალიანება და მასთან დაკავშირებული მოთხოვნები. შემდგომში „ვოლთბეიმ“ გამოთქვა მზადყოფნა მთლიანად გაანთავისუფლოს კომპანია არსებული დავალიანების გადახდის ვალდებულებისაგან.

2018 წლის ოქტომბერში კომპანიის 100%-იანი წილის მფლობელად დარეგისტრირდა შპს „ვოლთბეი“, 85809 (მარშალის კუნძულები).

ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 1 მაისის #3/52 განჩინებით დამტკიცდა საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის 30 აპრილის #34/1 გადაწყვეტილება კომპანიაში სპეციალური მმართველობის რეჟიმის გაუქმებასთან დაკავშირებით და იმავე წლის 3 მაისიდან კომპანიის ხელმძღვანელობა-წარმომადგენლობის უფლებამოსილება მიენიჭა გენერალურ დირექტორს.

კომპანიის იურიდიული მისამართია ქ. თბილისი, დელისის III შესახვევი #22, ხოლო სათავო ოფისის ფაქტობრივი ადგილსამყოფელია ა. მიცკევიჩის ქ. #18^ა.

II. ორგანიზაციული სტრუქტურა

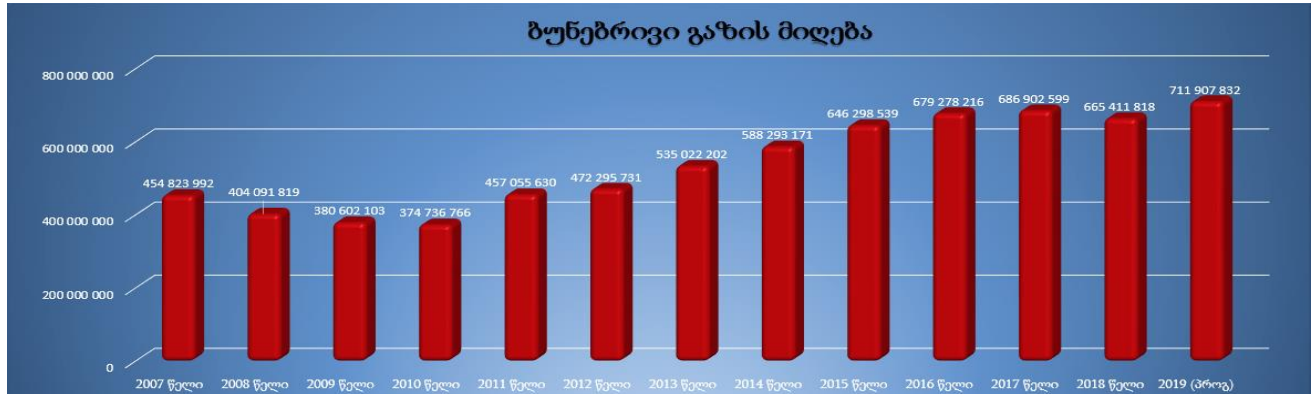
კომპანიას ჰყავს გენერალური დირექტორი, დირექტორი ტექნიკურ საკითხებში, დირექტორი ფინანსურ საკითხებში, დირექტორი მონიტორინგისა და იურიდიულ საკითხებში, დირექტორი კომერციულ და ტექნოლოგიური უზრუნველყოფის საკითხებში და გენერალური დირექტორის აპარატის უფროსი (დირექტორის სტატუსით), რომლებზედაც დელეგირებულია კომპანიის საქმიანობის გარკვეული მიმართულებების ხელმძღვანელობის უფლებამოსილება.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიაში ფუნქციონირებდა 9 რაიონული ბიზნესცენტრი. ქალაქის გაზმომარაგება ხორციელდებოდა 12 გამანაწილებელი (მათ შორის 4 სათავო) სადგურის მეშვეობით. კომპანიის ბალანსზე იყო 4 757.0 კმ სიგრძის სხვადასხვა დიამეტრის გაზსადენი. კომპანიაში დასაქმებული იყო 1 500-მდე თანამშრომელი.

კომპანია ემსახურება 455 500-მდე აბონენტს, მათ შორის 437 400-მდე საყოფაცხოვრებო და 18 100-მდე არასაყოფაცხოვრებო მომხმარებელია

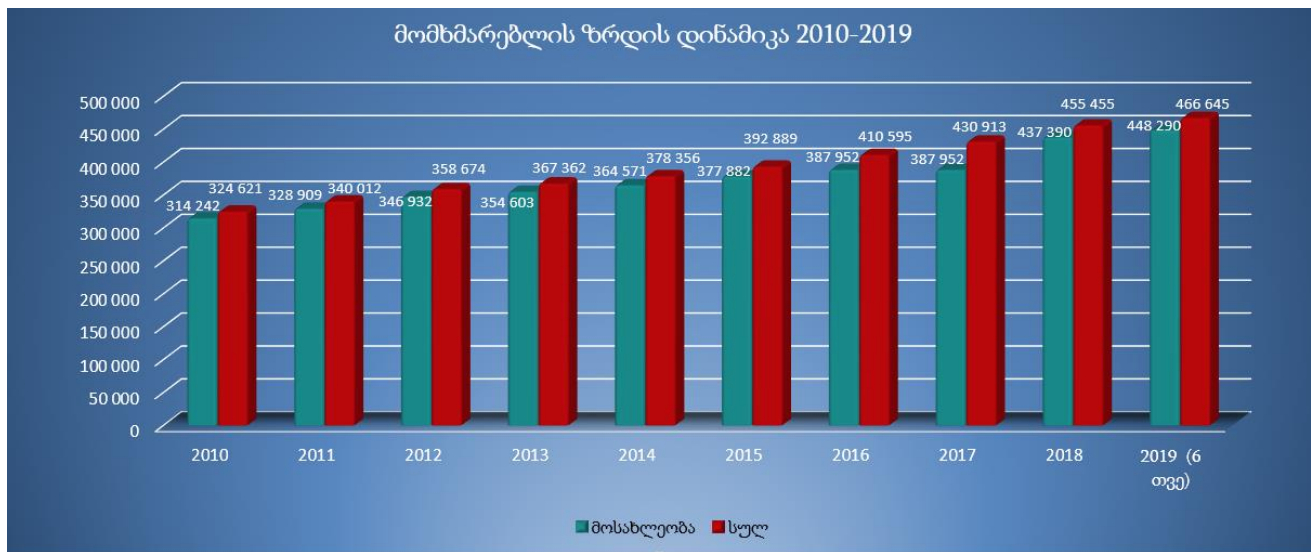
III. კომპანიის საქმიანობის ძირითადი არაფინანსური მაჩვენებლები

მაჩვენებლები	2007 წელი	2008 წელი	2009 წელი	2010 წელი	2011 წელი	2012 წელი	2013 წელი	2014 წელი	2015 წელი	2016 წელი	2017 წელი	2018 წელი	2019 (პროგ)
ბუნებრივი გაზის მიღება	454 823 992	404 091 819	380 602 103	374 736 766	457 055 630	472 295 731	535 022 202	588 293 171	646 298 539	679 278 216	686 902 599	665 411 818	711 907 832
ბუნებრივი გაზის რეალიზაცია	305 436 059	271 008 632	290 685 455	295 935 869	377 347 946	401 885 847	461 879 814	527 560 027	579 743 663	616 198 593	630 123 425	610 817 423	683 030 045
სულ დანაკარგი მ ³	149 387 933	133 083 187	89 916 648	78 800 897	79 707 684	70 409 884	73 142 388	60 733 144	66 554 876	63 079 623	56 779 174	54 594 395	28 877 787
სულ დანაკარგი %	32.85%	32.93%	23.62%	21.03%	17.44%	14.91%	13.67%	10.32%	10.30%	9.29%	8.33%	8.26%	4.20%

მომხმარებლების რაოდენობა

კატეგორია	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 (6 თვე)
მოსახლეობა	314 242	328 909	346 932	354 603	364 571	377 882	387 952	387 952	437 390	448 290
მოსახლეობა %	96.80%	96.73%	96.73%	96.53%	96.36%	96.18%	94.49%	90.03%	96.03%	96.07%
არასაყოფაცხოვრებო	10 379	11 103	11 742	12 759	13 785	15 007	22 643	42 961	18 065	18 355
არასაყოფაცხოვრებო %	3.20%	3.27%	3.27%	3.47%	3.64%	3.82%	5.51%	9.97%	3.97%	3.93%
ხელ	324 821	340 012	358 674	367 362	378 356	392 889	410 595	430 913	455 455	466 645
ზრდა		15 391	18 662	8 688	10 994	14 533	17 706	20 318	24 542	11 190

2006 წელს სს „თბილგაზის“ აქტივების შემენის შედეგად კომპანიის ბალანსზე აღირიცხა 2 389.9 კმ სიგრძის გაზსადენი, დამატებით 2006-2018 წლებში ექსპლუატაციაში შევიდა 2 386.5 კმ სიგრძის სხვადასხვა დიამეტრის გაზსადენები, რომელთა მეშვეობითაც გაზი მიეწოდა ქალაქის არაგაზიფიცირებულ მოსახლეობას და კომერციულ ობიექტებს; მნიშვნელოვნად გაიზარდა ბუნებრივი გაზის მიწოდების წლიური მოცულობა. 2018 წლის განმავლობაში განხორციელდა 5.6 კილომეტრამდე ამორტიზებული გაზსადენების სრული რეაბილიტაცია; მომხმარებლის ტერიტორიიდან გამოტანილ იქნა, როგორც აღრიცხვის კვანძები (მრიცხველები), ასევე გაზგამანაწილებელი ქსელი. სულ გამოტანილია 288 170 მდე მრიცხველი.

გატარებული ზომების შედეგად მნიშვნელოვნად შემცირდა ტექნიკური დანაკარგის პროცენტული მაჩვენებელი.

დაინერგა ახალი პროდუქტები, რომლებიც საშუალებას იძლევა მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდეს გაზის მიწოდებასთან დაკავშირებული საქმიანობის ხარისხი.

IV. ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები

სრული შემოსავლის ანგარიშგება:

მაჩვენებლები	2018 წელი	2017 წელი	ცვლილება
ამონაგები	283,881,038	285,930,339	(1)%
შესყიდული გაზი	(236,732,672)	(252,292,062)	(6)%
შრომის ანაზღაურება და მუშაკების სხვა ანაზღაურება	(9,639,027)	(8,231,518)	17%
ცვეთა და ამორტიზაცია	(4,305,103)	(3,816,350)	13%
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	(13,024,758)	(12,917,461)	1%
დანახარჯები რეალიზაციასა და დისტრიბუციაზე	(6,480,910)	(5,868,781)	10%
სხვა ხარჯი	(7,614,585)	(7,178,838)	6%
საოპერაციო მოგება	6,083,983	(4,374,671)	239%
ფინანსური შემოსავალი	275,068	353,314	(22)%
ფინანსური ხარჯი	(5,797,592)	(4,680,289)	24%
კურსთაშორის სხვაობიდან მიღებული (ზარალი)/შემოსულობა	(11,479,765)	7,043,585	263%
სხვა არასაოპერაციო შემოსავალი	4,162,375	685,419	507%
სხვა არასაოპერაციო ხარჯი	(11,170,789)	(10,835,782)	3%
მოგება დაბეგვრამდე	(17,926,720)	(11,808,424)	52%
მოგების გადასახადი	-	-	
წმინდა მოგება/ზარალი	(17,926,720)	(11,808,424)	52%

კომპანიის საქმიანობის ძირითადი მიმართულებაა ბუნებრივი გაზის შესყიდვა და ქ. თბილისში კომუნალურ-საყოფაცხოვრებო და საწარმოო მომხმარებლებზე მიწოდება/განაწილება. ძირითადი საქმიანობიდან მიღებულმა შემოსავალმა 2018 წელს შეადგინა მთლიანი შემოსავლის 94% (2017 წელს: 94%).

2017 წელთან შედარებით 2018 წელს შემცირდა მოხმარებული ბუნებრივი გაზის მოცულობა, რამაც გამოიწვია ამონაგებისა და გაყიდული საქონლის თვითღირებულების კლება. ამონაგები შემცირდა 1%-ით, მაშინ როცა, გაყიდული საქონლის თვითღირებულება შემცირებულია 6%-ით. ეს გამოწვეულია 2018 წლის სექტემბრიდან კომერციული მომხმარებლებისთვის გაზის ტარიფის გაზრდით. შედეგად 2018 წელს დაფიქსირდა საოპერაციო მოგების ზრდა 10 458 654.0 ლარით.

კომპანიის ბალანსზე არსებული ვალდებულებების უმეტესობა უცხოურ ვალუტაშია წარმოდგენილი. 2018 წელს დოლარის გაცვლითი კურსი ლართან მიმართებაში საგრძნობლად გაიზარდა, შედეგად 2017 წელთან შედარებით კურსთაშორის სხვაობით მიღებული ზარალი გაიზარდა 263%-ით და 11 479 765.0 ლარი შეადგინა. კომპანიის წმინდა ზარალის 52%-იანი ზრდის მიზეზიც ძირითადად სავალუტო კურსის არასახარბიელო ცვლილებაა.

V. გარემოს დაცვის საკითხები

საყურადღებო და მნიშვნელოვანია დაბინძურებისგან ატმოსფერული ჰაერის დაცვის საკითხი, რადგან არსებობს მოსაზრება, რომ ჩვენი ჰაერი ნორმაზე მეტ ტოქსიკურ ნაერთებს შეიცავს. გარემოს დაბინძურების ერთ-ერთი მიზეზი შესაძლოა იყოს სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოების პროცესი და გაზგამანაწილებელი ქსელებიდან ბუნებრივი აირის გაჟონვა.

კომპანია მუდმივად ახორციელებს მის საკუთრებაში არსებული ქსელის ტექნიკურ მონიტორინგს, რათა დროულად მოხდეს გაჟონვების დაფიქსირება, შემდგომ მათი ლიკვიდაციის მიზნით. გაზსადენების ტექნიკური მონიტორინგის სამსახურის მიერ მიმდინარეობს ქ. თბილისის გაზგამანაწილებელ ქსელზე შემოვლა, ავარიების აღმოჩენა და კვლევა თანამედროვე ხელსაწყოების მეშვეობით:

„RMLD”
„PCM+”
„Gasurveyor 3-500”
„Hi Flow Sampler”
Qumat -110

კომპანიაში დაარსებისთანავე ჩამოყალიბებულია დიაგნოსტიკური ლაბორატორია, რომლის მიზანია გაზგამანაწილებელ ქსელების მონიტორინგი, კიოტოს პროექტში მონაწილეობის მიღება, ატმოსფეროში სითბური გაზის მეთანის ტექნიკური დანაკარგების რაოდენობის დადგენა, გაზგამანაწილებელი ქსელის მიწისზედა/მიწისქვეშა გაზსადენების და ჩამკეტ-მარეგულირებელი მოწყობილობებიდან გაზის გაჟონვის დადგენა და დანაკარგების გაზომვა.

ზემოთ აღნიშნული სამსახურის მიერ წლის განმავლობაში რამდენჯერმე ხორციელდება გაზგამანაწილებელ ქსელზე შემოვლა დაგეგმილი მარშრუტების მიხედვით. ბუნებრივი აირის გაჟონვის აღმოჩენის შემთხვევაში ხდება მყისიერი რეაგირება და მისი აღმოფხვრა. რაც შეეხება სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოების პროცესს, ჰაერში ძირითადად მტვერი გაიფრქვევა მიწის გათხრითი სამუშაოების წარმოებისას. მტვრის გავრცელების მინიმიზაციის მიზნით ვახორციელებთ გარემოზე ზემოქმედების შემარბილებელ ღონისძიებებს, მაგალითად: სპეციალური საფარის გამოყენება, ქარიან ამინდში ზედაპირის დანამვა, და სხვა. სამუშაოს დამთავრებისთანავე მიმდინარეობს სამუშაო მოედნების დასუფთავება და ყველანაირი ნარჩენი მასალების განთავსება სპეციალურად განკუთვნილ ტერიტორიაზე. კომპანია მაქსიმალურად უფრო ხილვადი ბუნებას და იცავს გარემოს დაბინძურებისაგან.

VI. კომპანიის განვითარების გეგმა

კომპანიის ახალი მფლობელის მიერ 2019 წელს დაგეგმილია 30 821.2 ათასი ლარის მოცულობის ინვესტიციები, მათ შორის:

- 5 145.3 ათასი ლარი მოხმარდება მრიცხველების დაცულ სივრციდან გარეთ გამოტანას (17 151 მრიცხველი);
- ახალი გაზიფიცირების სამუშაოებს მოხმარდება 1 500.0 ათასი ლარი;
- ამორტიზირებული გაზსადენების რეაბილიტაციაზე დაიხარჯება 10 279.2 ათასი ლარი;
- ავტოპარკის და სპეცტექნიკის განახლებაზე დაიხარჯება 6 957.6 ათასი ლარი;
- გაზის აღრიცხვიანობის მოსაწესრიგებლად საჭირო მოწყობილობებს, აღჭურვილობის და ინვენტარის შესაძენად - 4 571.3 ათასი ლარი;
- პროგრამული უზრუნველყოფის დასანერგად გათვალისწინებულია 2 099.5 ათასი ლარი;
- გაზსადენების აზომვით სამუშაოებს მოხმარდება 168.3 ათასი ლარი და სადისტრიბუციო ცენტრების ავტომატიზაციას 100.0 ათასი ლარი.

ინფორმაცია კომპანიის წინაშე არსებული ძირითადი რისკებისა და გაურკვევლობების, ასევე საკრედიტო, ლიკვიდობის და ფულადი ნაკადების რისკების მიმოხილვა და ამ რისკების მართვის მექანიზმები აღწერილია 2018 წლის ფინანსურ ანგარიშგებაში. ფინანსური ანგარიშგება ასევე მოიცავს ფინანსური რისკების მართვასთან დაკავშირებით სუბიექტის მიზნებისა და პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციას.

მამუკა კობახიძე

გენერალური დირექტორი

VI. კომპანიის განვითარების გეგმა

კომპანიის ახალი მფლობელის მიერ 2019 წელს დაგეგმილია 30 821.2 ათასი ლარის მოცულობის ინვესტიციები, მათ შორის:

- 5 145.3 ათასი ლარი მოხმარდება მრიცხველების დაცულ სივრციდან გარეთ გამოტანას (17 151 მრიცხველი);
- ახალი გაზიფიცირების სამუშაოებს მოხმარდება 1 500.0 ათასი ლარი;
- ამორტიზირებული გაზსადენების რეაბილიტაციაზე დაიხარჯება 10 279.2 ათასი ლარი;
- ავტოპარკის და სპეცტექნიკის განახლებაზე დაიხარჯება 6 957.6 ათასი ლარი;
- გაზის აღრიცხვიანობის მოსაწესრიგებლად საჭირო მოწყობილობებს, აღჭურვილობის და ინვენტარის შესაძენად - 4 571.3 ათასი ლარი;
- პროგრამული უზრუნველყოფის დასანერგად გათვალისწინებულია 2 099.5 ათასი ლარი;
- გაზსადენების აზომვით სამუშაოებს მოხმარდება 168.3 ათასი ლარი და სადისტრიბუციო ცენტრების ავტომატიზაციას 100.0 ათასი ლარი.

ინფორმაცია კომპანიის წინაშე არსებული ძირითადი რისკებისა და გაურკვევლობების, ასევე საკრედიტო, ლიკვიდობის და ფულადი ნაკადების რისკების მიმოხილვა და ამ რისკების მართვის მექანიზმები აღწერილია 2018 წლის ფინანსურ ანგარიშგებაში. ფინანსური ანგარიშგება ასევე მოიცავს ფინანსური რისკების მართვასთან დაკავშირებით სუბიექტის მიზნებისა და პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციას.

მამუკა კობახიძე
გენერალური დირექტორი

